ATEITIS

1954 M.

GEGUŽIS, NR. 5

ATEITIS eina nuo 1911

KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

Lietuvaitės puošia kryžių

ATEITININKŲ KONGRESO METAI

TURINYS

L. Šestakauskaitė — Marijai (eil.) 97
J. Vaišnora, M.I.C. — Šv. Pijus X skaitė "Draugiją" 98
Elena Buračaitė — Eilėraščiai 99
Pakelės Smilga — Ilgesys (eil.) 99
Ateitininkų Kongreso programa 101
Zita Biliūnaitė — Juodasis Perlas 102
A. Bažinskaitė — Šypsena (eil.) 103
S. Mažionytė — Motinai 104
Alfa Sušinskas — Neišsiųstas laiškas 104
J. Petrėnas — Bern. Brazdžionio baltosios dienos 106
St. Barzdukas — Bažnytinės lietuvių kalbos ugdymo keliu 108
A. E.. — Lietuviškasis Tihamer Tothas (kun. A. Sušinskas) 109
Daiva Nauragytė — Paveikslas (eil.) 109
P. Natas — Eilėkalio pavasaris (eil.) 110
L. Šestakauskaitė — Ruduo Australijoje (eil.) 110
B. — Stud. at-kų velykiniai suvažiavimai 110
Trys broliai (pasaka) 111
V. Karečkaitė — Vardas, Saulė (eil.) 111
Čiukas Dėlis — Studentai ir moteris 112

SPORTAS

P. Ganvytas — Auga susidomėjimas sportu 113
V. D. — Liet. Vasario 16 Gimnazijos sportininkai 113

DARBAI IR ŽMONĖS

Lietuvaitė tarptautiniame suvažiavime 114
At-kų Fed. Dvasios Vado prašymas 114
Maldos už Lietuvą 115

ATSKLEISTA KNYGA

A. K. — Alės Rūtos "Duktė", Jeronimo Cicėno "Vilnius tarp audrų", A. Nykos Niliūno "Orfėjaus medis", Stasio Džiugo "Kiškučio vardinės", St. Būdavo "Uždraustas stebuklas" 116
J. G. — Prie Tiesos ugniakuro (Prel. J. Tulabos "Kad kūrentųsi) 117

PLAČIAME PASAULYJE 118

Viršelio 1 psl. — Beržai prie kelio, K. Daugėlos nuotrauka

Viršelio vinjetė — dail. T. Valiaus

1954 METAI GEGUŽIS—MAY Nr. 5

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

VYR. REDAKTORIUS — Paulius Jurkus

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS: J. Bažinskas, V. Grajauskaitė, G. Botyrius, V. Karečkaitė, K. Kudžma.

Redakcijos ir administracijos adresas:
"Ateitis", 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y., U. S. A.

PRENUMERATA metams: $5.00 pagal U. S. dol. kursą.

Garbės prenumerata metams $10.00

Atskiro nr. kaina 50c.

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August, by the Lithuanian Catholic Youth Association **"Ateitis", 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.**

Subscription $5.00 per year.

Single copy 50 cents.

Entered as second - class matter at the post office at Brooklyn, New York, March 31, 1950 under the Act of March 3, 1897.

BOTTICELLIO
(1447-1510)
MADONA

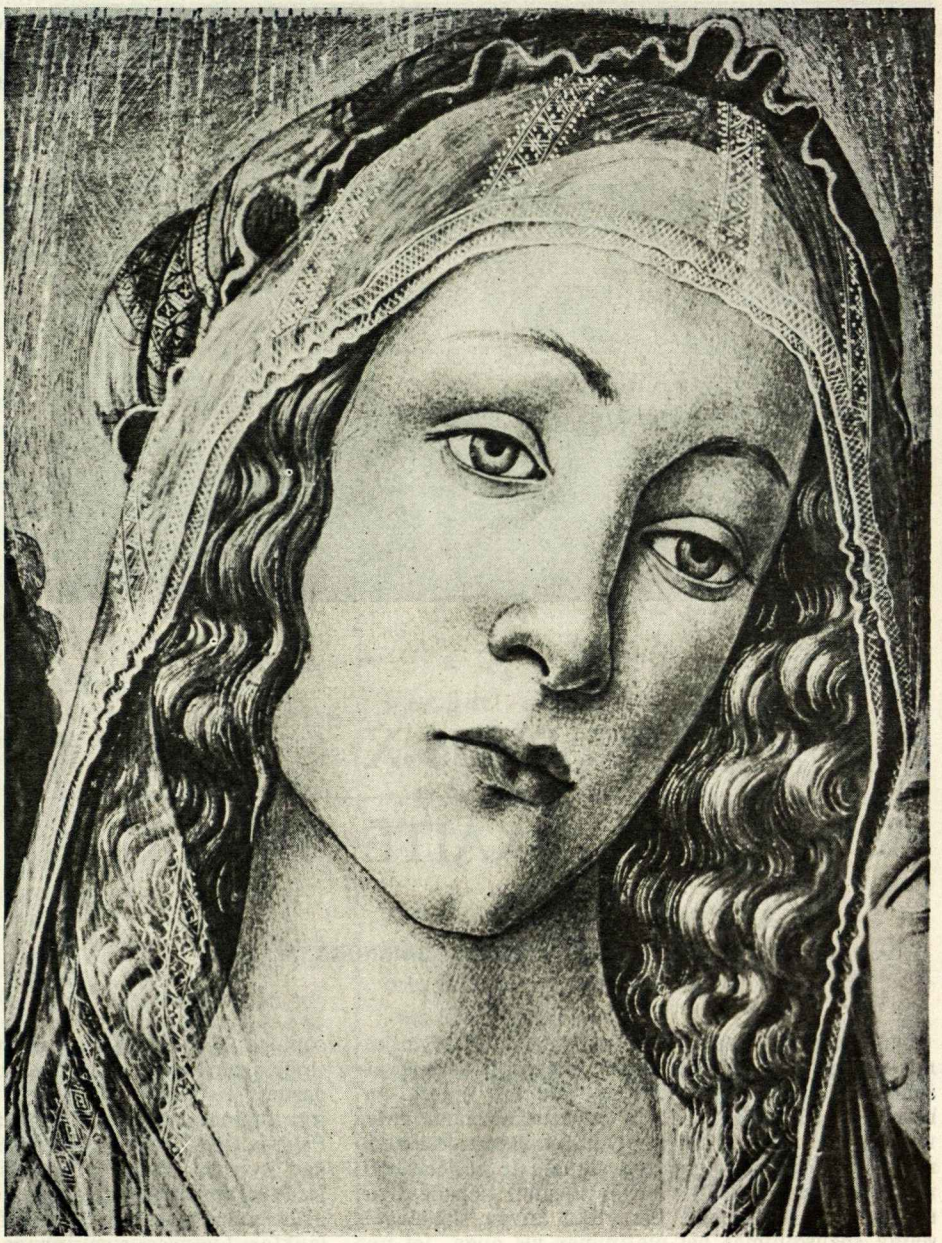

Liucija Šestakauskaitė,
Australija

M A R I J A I

Tu rytmečio rasa, baltų jurginų išsapnuota,
Tu saulės žiedas tarp ramių žvaigždžių;
Perlinėm ašarom sugraudinai šaltuosius akmenis Golgotoj,
Kai mūsų nuodėmės uždėjo Tavo sūnui kryžių ant pečių.

Bet šiandien mes nedrąsiai siunčiam Tau skausmingą skundą,
Išgirsk, Marija, mūsų atgailos žodžius,
Nuimk nuo vargstančių pečių benamio jungą,
Grąžink mums tėviškės baltuosius berželius.

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

Vasario 16-tos gimnazijos mokiniai šoka tautinius šokius

ŠV. PIJUS X SKAITĖ "DRAUGIJĄ"

J. VAIŠNORA, M. I. C.

Ilgas, 40 metų tęsęsis, lietuviškos spaudos lotyniškomis raidėmis draudimas 1904 m. gegužės 7 d. buvo atšauktas. Rusų valdžia, tiksliau Vilniaus general-gubernatorius Kaufmanas, 1864 m. uždrausdamas lietuvių spaudą, tikėjosi, kad lietuviai, naudodamiesi raštu rusiškomis raidėmis, greičiau surusės ir greičiau priims pravoslaviją, bet jie buvo bejėgiai. Nepadėjo nei bausmės, nei trėmimai: lietuviškų knygų skaičius ir slapta spausdinimas bei platinimas vis augo. Jei nuo lietuviškos spaudos pradžios iki 1864 metų (t. y. per 300 metų) lietuviškų knygų buvo išspausdinta tik 750, **tai nuo draudimo pradžios iki "Aušros" (1883) jau buvo išspausdinta 484 knygos, o nuo 1883 iki 1903 m., neskaitant laikraščių, buvo išspausdinta 1372 knygos.**

Toks lietuviškų knygų ir laikraščių augimas rusų valdžiai sudarė daug rūpesčio. Teko lietuviškas knygas konfiskuoti ir deginti. Tik 1891—93 m. vien tik Prūsų siena saugoją žandarai konfiskavo 37.718 knygas ir laikraščius, o 1900—1902 m. net 56.182 egzempliorius. O kiek dar buvo susekta ir konfiskuota pačioje Lietuvoje!

Taigi lietuviška knyga išėjo ilgą ir sunkų kryžiaus kelią. Nukentėjo ir jos skaitytojai bei platintojai — knygnešiai. Jie buvo baudžiami kalėjimu, trėmimu į Sibirą. Tokių nukentėjusių už slaptą knygų laikymą ir platinimą buvo apie 1000 žmonių. Jų tarpe buvo ir kaimiečių, ir kunigų bei pasauliečių inteligentų.

Pagaliau rusų valdžios valdininkai ėmė skųstis centro valdžiai, kad jie nepajėgią kovoti su knygų platinimu. Kadangi lietuviška spauda sėjo neapykantą rusų valdžiai, nurodinėjo jos lietuviams daromas skriaudas, tai jie siūlė panaikinti spaudos draudimą: esą galinti kilti revoliucija. O ir patys lietuviai taip pat rūpinosi spaudos laisvės atgavimu. Tuo reikalu siuntinėjo valdžiai ir pačiam carui prašymus. Lietuviams daromą neteisybę suprato ir pažangesnieji rusai. Jie irgi ragino panaikinti lietuviškos spaudos draudimą. Pagaliau pati rusų valdžia įsitikino, kad ji yra bejėgė, kad ji veltui kovoja su lotyniškomis raidėmis Lietuvoje. Rusiškų raidžių savo spaudoje lietuviai kratėsi, valdžios atspaustų knygų neėmė į rankas ir tuo būdu lauktas Lietuvos surusinimas nepavyko. Teko carui 1904 m. paskelbti spaudos laisvę.

Tačiau leidimas spausdinti lietuviškas knygas lotyniškomis raidėmis nebuvo jokia caro malonė, o tik lietuvių teisė ir kovos už ją padarinys. Rusai įsitikino, kad negalima palaužti tautos atsparumo. Spauda ir toliau buvo rusų cenzūros kontroliuojama. Betgi laimėjimas patiems lietuviams palengvino kovą dėl kitų teisių ir sudarė sąlygas tautos sąmonei dar intensyviau augti ir pasireikšti.

Kovoje už lietuvišką spaudą ypačiai pasižymėjo vysk. M. Valančius. Jis suorganizavo lietuviškų knygų spausdinimą Prūsuose, pats prirašė daugybę knygų, jas atspausdino ir rūpinosi jų platinimu. Buvo ir kitų asmenų daug pasitarnavusių savo krašto spaudai. Susidarė ištisi būriai pasišventusių knygnešių vyrų ir moterų, kurie savo darbą laikė šventu. Kiekvienas knygnešys, imdamasis šio sunkaus ir atsakingo darbo, kitų būdavo prisaikdinamas laikyti paslaptį, tarsi įrašomas į tam tikrą "brostvą"—broliją ir tuo būdu jo darbas įgaudavo religinio charakterio. **Visas slaptas lietuviškos spaudos platinimo darbas buvo pačių knygnešių pavestas Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero globai.** Tačiau tam tikros organizacijos ar sambūrio, kuris tiesioginiai rūpintųsi lietuviška knyga ir platinimu, nebuvo.

Juos jungė tik viena bendra idėja: duoti savo tautiečiams stiprų ginklą—lietuvišką spausdintą žodį, kad jis galėtų apsiginti nuo rusų užmačių ir tikslų.

Pakeliui į šv. Kazimiero draugiją

Pirmoji mintis įkurti draugiją geriems lietuviškiems raštams leisti ir platinti kilo 1889 m. Tais metais Kauno seminarijos klierikas Paulius Šilinskas, parvežęs iš Vilniaus šv. Kazimiero relikvijų ir įdėjęs jas į paprastus kryželius, padalino dešimčiai savo draugų, pasižadėjusių rūpintis religiniais raštais lietuvių kalba ir rinkti jų išleidimui lėšų. Tos šv. Kazimiero, Lietuvos knygnešių globėjo, relikvijos buvo tarsi draugijos nario bilietas ir pažymėjimas. Tarp kitų gavo klierikai: J. Tumas, J. Vizbaras, K. Pakalniškis, P. Viengalis, A. Kaupas, F. Lalis, Ad. Žeimavičius, K. Karklinskas. Vėliau prie jų prisidėjo ir kiti. Kaip iš vardų matyti, daugelis jų savo pažadą ištesėjo. Jie buvo lietuviškosios raštijos rimti darbininkai.

Taip susidariusi šv. Kazimiero vardo slapta klierikų draugijėlė lietuviškoms religinėms knygoms leisti nedaug nuveikė: ji išleido tik kun. Pranckiečio verstą veikalėlį "Šviesa Dievo akivaizdoje" ir parengė spaudai keletą kitų dalykėlių. Neturėdama sąlygų, (klierikai baigę seminariją išsiskirsto), draugija palengva užgeso. **Tačau pirmųjų pasiryžėlių idėja liko gyva.** Vos tik buvo atgauta spauda, tuojau keletas Kauno kunigų susirūpino tokios draugijos steigimu.

Pirmutinis šiuo reikalu padavė valdžiai prašymą kun P. Januševičius. Beskubėdamas net pamiršo pasitarti su savo vyskupu M. Paliulionių. Kai rusų valdžia pareikalavo pristatyti vyskupo sutikimą, tada kun. Januševičius kreipėsi į vysk. Paliulionį. O tas buvo jau ir pats sumanęs leisti liaudžiai savaitinį lietuvišką laikraštį. Vysk. Paliulionis Januševičių paklausė:

— O kiek tam reikalui reikės pinigų metams?

— Apie 4000 rublių.

— Lengva tai pasakyti!... Bet iš kur imsi tuos 4000 rublių? — sušuko vyskupas.

Tada kun. Januševičius įrodinėjo vyskupui, kad tokia suma nebus sunku surinkti, tik reikia kunigams susispiesti ir įsteigti tam tikrą draugiją. Vyskupas ne tik kun. Januševičiaus projektą aprobavo, bet ir sutiko, kad į pirmąjį kunigų susirinkimą pakvietimai būtų išsiuntinėti iš paties vyskupo raštinės, kad kviečiamieji suprastų, jog pats vyskupas tam sumanymui pritaria.

Pakviestųjų buvo viso 7 kunigai: 5 iš Žemaičių vyskupijos ir 2 iš Seinų. Jie 1905. X. 13 sudarė pas notarą Šv. Kazimiero draugijos vardu "Pasitikėjimo Bendrovę" knygoms leisti, o jos valdybon įėjo kunigai: V. Jarulaitis (pirmininkas), K. Olšauskas, P. Januševičius ir J. Byla. Visuotinis Draugijos susirinkimas 1906. I. 2 nutarė Draugijos direktorium pakviesti prof. kun. A. Dambrauską, įsigyti savo spaustuvę ir leisti laikraštį.

Atvykęs į Kauną, prof. A. Dambrauskas ir susipažinęs su Šv. Kazimiero Draugijos įstatais, pamatė, kad toji "Pasitikėjimo Bendrovė" yra grynai pasaulinė draugija, panaši į kitas akcines bendroves. Kaip tokia ji kataļikiškai Lietuvos liaudžiai netiko; šiai reikėjo religinės draugijos, kuri be gerų knygų teiktų nariams ir dvasiškų malonių bei atlaidų. Tokios draugijos pavyzdžiu kun. A. Dambrauskas pasirinko austrų "St. Joseph Buecher-bruderschaft" Klagenfurte. 1906 metų vasarą Dambrauskas su kun. Januševičium nuvyko į Pamituvio Stakius pas kun. J. Tumą ir čia buvo suredaguotas naujas Šv. Kazimiero Draugijos įstatų projektas jau su religiniu charakteriu. Kai tie įstatai 1906. X. 3 Kauno gubernatoriaus Veriovkino buvo patvirtinti, Šv. Kazimiero Draugija ėmė viešai veikti ir verbuoti narius. Tais pat metais visuotinis Draugijos susirinkimas nutarė leisti **"Draugiją"** ir jos redaktorium pakvietė kun. A. Dambrauską. Spalių mėn. 17 d. buvo iškilmingai įkurta naujo inteligentams skirto žurnalo

ELENA BURAČAITĖ

PRAEITIS

Žaismi kūdikystė ant vasarų tako,
Ir klonių gyvasis šaltinis...
Akmuo nebylusis su samana šneka,
Kad visa keistai susipynę.

— Gili malda klūpo graudžioj praeity,
Kol, o Viešpatie, Tu, toks šviesus praeini

Koplytėlė balta. Į bažnytkaimį kelias.
Toliau — sužydėję linai.
Žilvytis, išbudintas vėjo, koralo
Besidairąs upelio gelmėj...

Ir glūdi tai palikta vien ilgesy,
O Tu, Viešpatie, vienas eini ir eini...

VAKARO ŠEŠĖLIUOS

Garsai jau toliuose paklydo vėl,
Vien vakaro šešėliai klosto veidą žemės.
Žiedelyje mažam indigo
Užmigo dienų sidabro aidas...

Takai išnykę jau,
Vien glūduma gyvena,
Ir aukštųjų topolių didingi siluetai
Tamsoje vaidenas...

Bailiai žvelgiu —
Granito laiptai statūs.
Dar žingsnis — ir jau,
Jau ir topolius palenkęs vakaras...

PAKELĖS SMILGA

ILGESYS

Suklupęs melsis vakaras ant žemės,
Uždegęs žiburius languos,
Dangus liūdės toks pilkas ir sutemęs,
Išbarstęs ašaras žieduos.

Paskęs svaja vakario varpo dūžy,
Paskęs procesijoj dangaus.
Širdis vilingo skausmo lūžy —
Ilgėsis artimo žmogaus.

Ranka paglostys vėjas veidą,
Kažką sakys, kažko paklaus?...
Ir mažą žiedlapį atpūtęs,
Tik ilgesy palikęs nukeliaus.

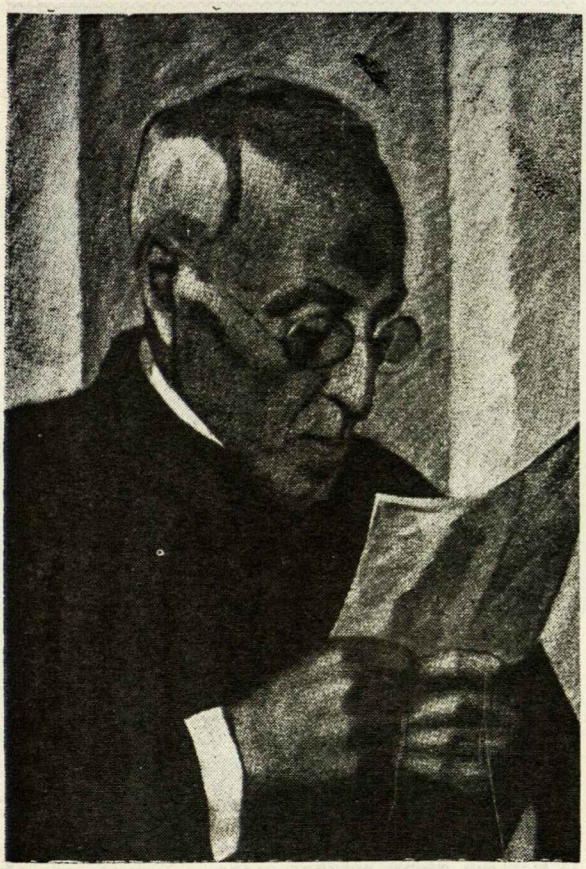

A. Jakštas — prel. A. Dambrauskas (1860-1938), redagavęs "Draugiją" ir "Ateitį".
(Dail. J. Vienožinskio portretas)

redakcija. Toje iškilmėje dalyvavo vysk. G. Cirtautas, Dr. J. Basanavičius, J. Naujalis, Dr. R. Šliupas, T. Žilinskas, Ant. Rabašauskas, J. Gudavičius ir 11 kunigų.

Šv. Kazimiero Draugija greit augo ir plėtėsi. Tų pat 1906 metų gale ji jau turėjo arti 40 narių, daugiausia kunigų. Kai Draugija 1931 m. šventė 25 metų sukaktį, narių turėjo 3396, jų tarpe 2 arkivyskupu, 6 vyskupus ir 384 kunigus. Didesnis narių skaičius (56 procentai) buvo Amerikoje.

Kad ir nekaltas Šv. Kazimiero Draugijos veikimas vistik nepatiko vietos rusams valdininkams. Jie tad 1910 metų gale sumanė Šv. Kazimiero Draugiją uždaryti kaip neteisėtai veikiančią. Mat, ji pripažinta religine draugija, o tokios rusų įstatymais turi būti patvirtintos ne vietos gubernatoriaus, o tik vidaus reikalu ministerio. Katalikiškų lietuviškų draugijų priešai tikėjosi, kad lietuviai savo draugijų patvirtinimo iš ministerio negaus, nes juo buvo katalikams labai nepalankus Stolypinas. Teko tad visoms lietuvių katalikiškoms draugijoms siusti į Petrapilį atstovą kun. J. Olšauską, kuris vistik panaikintas draugijas iš naujo įregistravo, o jų skaičiuje ir Šv. Kazimiero Draugiją. Tai įvyko 1911. III. 12.

Iš esmės Šv. Kazimiero Draugija buvo tikrai religinė draugija. Taip pažymėta jos įstatuose, kur nurodyta, kad nariais gali būti tik katalikai. Kiekvienas jos narys kunigas turi pareigos kasmet atlaikyti vienas šv. mišias už gyvus ir mirusius Draugijos narius, o kiti, ne kunigai, kasdien kalbėti vieną "Tėve mūsų" ir maldelę "Šv. Kazimierai, melskis už mus". Draugijos išleistuose veikaluose neturi būti nieko priešingo katalikų tikėjimui.

Pirmasis ryšys su Pijum X

Dėl religinio pobūdžio Šv. Kazimiero Draugija buvo remiama uolaus Katalikų Bažnyčios teisių gynėjo vysk. M. Paliulionio, kuris 1907 m. besigydydamas užsienyje, pasiuntė į Romą raštą, kuriame, išdėstęs Šv. Kazimiero Draugijos tikslą ir nuopelnus, prašė popiežių Pijų X suteikti jai savo palaiminimą ir dvasiškų malonių. Vyskupo Paliulionio prašymas buvo išklausytas: Pijus X 1907. IV. 10 suteikė Draugijos nariams daug atlaidų ir dvasinių malonių. Netrukus po to, būtent 1907. VII. 31 įvykęs pirmutinis visuotinis Draugijos susirinkimas pasiuntė pop. Pijui X padėkos telegramą, į kurią gavo Valstybės Sekretoriaus kard. Merry del Val atsakymą: "Šv. Tėvas laimina gerosios spaudos kongresa, priimdamas pagarbos pareiškimą, siųstą garbaus pirmininko ir jo bendradarbių".

Tai buvo pirmutinis, betarpiškas Šv. Kazimiero Draugijos susisiekimas su Apaštalų Sostu.

Sekančiais 1908 m. Draugijos valdyba nutarė per kun. P. Januševičių, vykstantį į Romą, pasiųsti pop. Pijui X po vieną dailiai aptaisytą egzempliorių visų Draugijos leidinių. Kai kun. Januškevičius VI. 21 atvyko Romon, jis audijencijų įstaigoje sužinojo, kad audijenciją galės gauti tik bendrai su kitais maldininkais, kad tokia bendra audijencija turėjo tenkintis ir iš Varšuvos atvykęs vysk. Ruškevičius. Bet kun. Januševičius norėjo gauti atskirą privačią audijenciją pas pop. Pijų X.

Pas Pijų X

Tuo reikalu jis kreipėsi į aukštai pastatyta Vatikano monsinjorą Bisleti (vėliau kardinolas), išdėstė jam savo kelionės tikslą ir pasisakė atvežęs Šv. Tėvui dovanų — Šv. Kazimiero Draugijos išleistų knygų.

— O kiek gi tamsta tų knygų esi atsivežęs?

— Apie 40.

— Tai ištisa biblioteka! — sušuko nustebęs monsinjoras.

— Biblioteka nebus, tai tik pirmosios po spaudos atgavimo Šv. Kazimiero Draugijos išleistos katalikiškos knygelės, — atsakė kun. Januševičius.

Mons. Bisleti pažadėjo išrūpinti prašomą privačią audijenciją. Ir iš tikrųjų rytojaus dieną gavo pranešimą, kad Šv. Tėvas priims delegatą birželio 24 d. 12 val.

Gavęs tą malonią žinią, kun. Januševičius laiku prisistatė į Vatikano rūmus. Jis puikiomis salėmis buvo nuvestas prie popiežiaus Pijaus X privataus darbo kambario. Ten beeidamas nešėsi po pažasčia gražiai aptaisytą "Draugijos" tomą kaip storiausią iš visų Draugijos leidinių. Kitas knygas kun. Januševičius, Mons. Bisleti patartas, buvo pats įteikęs Vatikano bibliotekai. Vienas Vatikano tarnų atnešė sidabrinį padėklą, ant kurio padėjo "Draugiją" ir pamokė, kaip įteikti popiežiui.

Galop pakviestas pas patį popiežių Pijų X. Atidavęs jam, kaip Bažnyčios Galvai, pagarbą, delegatas buvo bepradedąs stovėdamas pasakoti apie savo atvykimo tikslą, bet Pijus X, pertraukdamas jo kalbą, tarė:

— Sedeas (Sėskis).

Kadangi kun Januševičius buvo girdėjęs, kad sėdėti prie popiežiaus turi teisę tik vieni kardinolai, todėl vis bestovėdamas bandė toliau kalbėti. Bet Pijus X, rodydamas kėdę, meiliai vėl pakartojo:

— Sedeas.

Sužavėtas Pijaus X malonumu, delegatas pagaliau išdrįso atsisėsti ir ėmė pasakoti apie lietuvių katalikų vargus po rusų valdžia, apie rusų persekiojimą, apie Kražių skerdynes, apie lietuvių spaudos uždraudimą, apie lietuvių kovą dėl savosios spaudos, pasibaigusią lietuvių laimėjimu, apie naujai įkurtą Šv. Kazimiero Draugiją, apie ką tik mirusį Žemaičių vyskupą Paliulionį, uoliai rėmusį tą Draugiją ir padėjusį išgauti iš

ATEITININKŲ KONGRESO PROGRAMA

Federacijos Vyriausioji Valdyba, susitarusi su kongresui rengti komitetu, yra numačiusi ateitininkų kongresui, įvykstančiam š. m. rugsėjo 4—5 d. d., Chicagoje, tokią programą:

Rugsėjo 3 d. kongreso atstovų ir svečių registracija. Registracijos punktai bus paskelbti vėliau

8 val. vak. susipažinimo vakaras Šv. Antano parapijos salėje Cicero.

Rugsėjo 4 d., šeštadienį 9 val. šv. mišios, pamokslas, pamaldos už mirusius ir žuvusius ateitininkus.

10:30 val. Bendras posėdis: Prezidiumo ir komisijų sudarymas. Federacijos Tarybos pirmin. prof. dr. J. Meškausko kalba, Sąjungų pirmininkų ir Federacijos generalinio sekretoriaus pranešimai. Diskusijos.

13 val. pietūs.

15 val. Atskirų Sąjungų posėdžiai. Prie ASS posėdžio bus Ateitininkų Šalpos Fondo narių susirinkimas.

20 val. Koncertas.

Rugsėjo 5 d., sekmadienį:

9 val. šv. mišios, pamokslas, bendra komunija. Po pamaldų agapė.

11 val. bendras formalinis posėdis įstatams, nutarimams ir rezoliucijoms priimti.

13 val. pietūs.

15 val. iškilmingas posėdis. Sveikinimai žodžiu ir raštu. Federacijos Vado S. Sužiedėlio kalba. Kongreso prezidiumo pirmininko baigiamasis žodis. Lietuvos ir Amerikos himnai.

20 val. bankietas. Programoje: kalbos, sveikinimai, meninė dalis.

Į kongresą su vėliavomis.

Visi ateitininkų vienetai, kurie turi ar mano įsigyti vėliavas, prašomi jas atsigabenti į kongresą.

Apie tai prašome pranešti Fed. generaliniam sekr. kun. V. Dabušiui, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y., iki rugpiūčio 20 d.

Įsigykim ženklelį

Visi ateitininkai iki kongreso pasirūpina įsigyti ženklelį. Kongrese dalyvausime visi su ženkleliais. **Jų** galima užsakyti pas V. Matikiūną, 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.

Kongreso dalyvių mandatas

Kiekvienas ateitininkų organizacinis vienetas nuo 25 narių į kongresą siunčia po 1 atstovą; kur yra mažiau nei 25 nariai, siunčiama taip pat vienas atstovas. Atstovai turi turėti įgaliojimus raštu.

Be to mandato teisė suteikiama:

Federacijos Vyriausios Tarybos nariams, Fed. Vyr. Valdybos nariams, Fed. garbės teismo nariams, At-kų Šalpos Fondo Valdybos nariams, S-gų Dvasios Vadams, Kongresui rengti komiteto (5) nariams, buvusiems Fed. Vyr. Vadams ir Fed. Dvasios Vadams.

Visi kiti ateitininkai kongrese dalyvauja patariamuoju balsu (§7).

Visi, kas tik gali vyksta į pirmąjį ateitininkų kongresą Chicagoje rugsėjo 4—5 d. d.

Federacijos Vyr. Valdyba.

Apaštališkojo Sosto gausius atlaidus. Baigdamas savo kalbą, kun. Januševičius dar kartą padėkojo už dvasines malones ir prašė priimti Draugijos atsiųstą Vatikano bibliotekai dovaną.

Pijus X, klausydamas delegato kalbos, reikšdamas lietuviams nuoširdžios užuojautos, keletą kartų pakartojo:

— Paupercula Lituania (Vargšė ta Lietuva).

Delegatui baigus kalbėti, Pijus X atsidėjęs pavartė jam įteiktą "Draugijos" tomą, **perskaitė vieną kitą žodį lietuviškai** ir, padėkodamas už dovaną, suteikė palaiminimą delegatui, jo atstovaujamai Šv. Kazimiero Draugijai, visiems jos nariams, rėmėjams ir visam Lietuvos kraštui.

Audijencija užsitęsė 25 minutes.

Taip užsimezgė ryšys ir dvasinė pažintis tarp švento popiežiaus Pijaus X ir katalikiškos spaudos pionieriaus Lietuvoje kun. A. Dambrausko-Jakšto. Šis vykdė Pijaus X idealus Lietuvoje, o popiežius laimino ir rėmė jo veiklą. **Prie Pijaus X palaiminto ir jo rankose buvusio "Draugijos" žurnalo** gimė **"Ateitis"**, apie kurią susibūrė katalikiškoji, mokslus einančioji Lietuvos ateitininkija, kuri tiesioginiai pasirinko įgyvendinti Pijaus X šūkį ir idealą "Visa atnaujinti Kristuje".

A. Jakštas, vos tik išrinkus Pijų X popiežium, Amerikos "Dirvos" 1903 m. Nr. 4 atspausdino naujam popiežiui dedikaciją—eiles:

Praslinko dienos viešo liūdnumo,
Džiaugias Bažnyčia tartum atgijus:
Leono vietą, popiežių rūmą
Užėmė Pijus.

Nėr ko bijotis pragaro vartų,
Tokį maldingą vadą įgijus . . .
Drąsiai į kovą tad visi kartu —
Su mumis Pijus . . .

Tegu jau priešai gązdina tyčia,
Būk Petro uola jau jau pašlijus . . .
Mes žinom: Dievas valdo Bažnyčią
Ir tėvas Pijus . . .

O kur tik Dievas, tuoj nykst tamsybė
Kaip rytui tamsią naktį nuvijus . . .
Tatai su malda žiebkim šviesybę —
To nori Pijus . . .

Nors mes lietuviai priešų paminti, —
Kol slavų jūra nėr mus prarijus —
Imkim su Dievu tautystę ginti,
Padės mums Pijus.

Leons girdėjo mūsų šaukimą,
Jog dar Lietuva nesutrūnijus . . .
Turime viltį, jog mus iš Rymo
Išgirs ir Pijus . . .

Tai buvo pranašiški žodžiai: išgirs mus Pijus . . . Lietuvos katalikiškas jaunimas išgirdo Pijų X, o Pijus išgirdo lietuvius katalikus. Jo šventumas atspinduliavo iki Lietuvos ir išugdė ne vieną šventumo didvyrį ateitininkijos eilėse. Šiandien iš dangaus Pijus X yra dar artimesnis, dar labiau spinduliuoja katalikiškam Lietuvos jaunimui ir šviečia kaip kelrodė žvaigždė šiose tamsybių galybės sūtemose.

(Šaltiniai: Šv. Kazimiero Draugija, Kaunas, 1932 m.; "Dirva", kn. 32, nr. 4, 1903 m.)

JUODASIS PERLAS

ZITA BILIŪNAITĖ

Piešinys G. Botyriaus

Jau geso žvaigždės dangaus skliautuose, ir naktis traukė juodą aksomo rūbą į erdves, užleisdama aušrai sidabruoti bundančią žemę.

Nemunas pliuškeno vakarų link, gėrėdamasis savo gražiaisiais krantais. Ne kartą jis apglėbdavo juos šlapiomis rankomis, kada iš šaltos žiemos išsiveržda vo sveikinti pavasario. Ir dabar pavasaris — šviežias ir sodrus!

Ir šiuo ankstyvu pavasario rytu džiaugėsi visa žemė, visi žmonės, o ypatingai vienas, kuris, rodos, sprogs iš džiaugsmo, iš laimės. Jį žavėjo viskas, ir dulkinos Kauno gatvės ir susiraukęs žydo veidas, ir perdžiūvęs šuo. Bet kas gali kelti tokį džiaugsmą, tokią laimę? Tai jauno žmogaus meilė!

Karolis tapo didžiosios meilės auka. Nors jis buvo daug mylėjęs ir daug kentėjęs, bet čia buvo kažkas nepaprasto. Pulkai gražių moterų jį garbino, troško jo meilės. Dėl ko jį garbino? Ar jis buvo gražus kaip Apolonas, ar turėjo tvirtą Galioto kūną? Ne! Jo išvaizda buvo paprasta: gana aukštas, atletiško sudėjimo, laisvų judesių, ironiškų juodų akių ir juodų plaukų. Visuomet linksmas, geros širdies, lengvo būdo. Moteris patraukdavo savo taktišku elgesiu, išsilavinimu ir ironiška akių šypsena.

Ir štai, vakar jis grįžo iš baliaus. Net galo nesulaukęs išspruko vienas į gaivinančią pavasario naktį. Pasuko tiesiai prie Nemuno, kad galėtų pasigrožėti pasakiška naktimi. Atsisėdo pakrantėje ir, lengvai atsikvėpęs, žiūrėjo į jauną mėnulį, nedrąsiai kybantį dangaus skliautuose.

Staiga jo klausą palietė švelnūs piano garsai, kažkas skambino Beethoveno "Mėnesienos sonatą". Juto, kad šie piano garsai sklido iš moters rankų, ir jis, vikriai pakilęs, akimis jieškojo namo, iš kur girdėjosi muzika.

Netoliese, paskendęs žalumynuose, tūnojo senas namas, ir vienas didelis langas buvo plačiai atidarytas. Karolis lyg užburtas pasuko to namo link. Stengėsi kuo arčiau prieiti prie lango, bet išpinta vielų tvora pastojo kelią. Žvilgsnis nuklydo į kambarį. Sustojo. Tai buvo jauna mergaitė, kuri, truputį pakėlusi galvą, lengvai žaidė klavišais. Auksiniai garbanoti plaukai klojo lengvai pridengtus pečius, o baltas marmurinis veidas atrodė lyg negyvas. Rankos vis pynė ir pynė naujus kūrinius, pilnus skausmo, nusivylimo.

Karolis buvo kaip suakmenėjęs, negalėjo nei pajudėti. Staiga lyg išbudęs sušnibždėjo:

—Ji turi būt mano, mano! Nėra moters, kurios aš nepajėgčiau pavergti!

Kai jis pakėlė vėl akis į langą, viskas buvo tamsu. Nusivylęs patraukė namų link.

Visą naktį jį kankino moteris baltais drabužiais, auksiniais plaukais, marmuriniu veidu. Jis girdėjo jos juoką, skambantį piano garsais, jautė ją arti savęs, bet kada norėdavo paliesti, ji pabėgdavo, dejuodama klaikiu balsu. Staiga jos veidas priartėjo, ir jis galėjo jį paliesti. Nustebimas supurtė jį visą — vietoj dviejų akių jis pamatė du juodus perlus.

—Perlai! — šnabždėjo Karolis, perlai, perlai!

Atmerkė akis, apsidairė. Suprato, — būta sapno, bet prieš akis stovėjo du juodi perlai.

Pasirėmęs ant vienos rankos, ėmė galvoti:

—Ji būtinai turi turėti nepaprastai gražias juodas akis, visai kaip tie perlai, perlai, perlai . . . Aha, aš nežinau jos vardo, bet ir nenoriu žinoti, aš ją vadinsiu perlu, Juoduoju Perlu.

Ir jis, staiga atsisėdęs lovoje, tvirtai susimąstė ir už poros minučių nusišypsojęs iššoko iš lovos.

Atitraukus sunkią užuolaidą, jį pasveikino gana aukštai pakilusi saulė. Karolis atidarė langą ir visa krūtine įkvėpė pavasario orą. Jis džiaugėsi pasauliu ir jautėsi laimingas. Juto, kad jo širdyje augo meilė, meilė kuri buvo stipresnė už visą pasaulį.

—Dieve, — sušnibždėjo Karolis, — duok, kad mano meilė būtų priimta, nors gal nesu vertas jos meilės, bet, padėk man. — Tokia buvo Karolio ryto malda.

Jau temo, kai Karolis pilnomis rankomis nuskubėjo siaura gatve Nemuno link. Nereikėjo sustoti ir pagalvoti, kurioj vietoj yra tas paslaptingas namas, — jis ten būtų nuėjęs ir užmerktom akim. Vėl susirado tą pačią vietą, kur buvo vakar, ir, padėjęs ant žemės teptukus ir dažus, skubiai taisė drobę. Jo rankos drebėjo ir darėsi šalta krūtinėj, nes langas vis dar buvo tamsus.

—Nejau ji neateis? klausė Karolis svyruojančių alyvų ir baltų jazminų. Bet štai, jo laimei, langas nušvito, ir jis pamatė tą pačią mergaitę prie piano. Ji vėl truputį pakėlė galvą ir pamažu palietė klavišus.

—Juodasis Perle! — pagalvojo Karolis, — Aš sudėsiu visą savo talentą, kad įstengčiau nutapyti tave tokią, kokia tu tikrai esi.

Piano garsai maišėsi su Nemuno pliuškenimu, o Karolio valdomas teptukas pradėjo savo darbą.

Praėjo lygiai dvi savaitės, savaitės be miego ir ramybės. Karolis švitėjo džiaugsmu, nes tiesiai į jį buvo įsmeigtos gražios juodos akys, pilnos meilės ir švelnumo, pilnos pasitikėjimo ir paslėptos laimės. Ir jas dar labiau ryškino marmurinis veidas ir auksinė plaukų aureolė. Balta suknelė dengė jos grakštų kūną, o ploni pirštai lietė piano klavišus. Nors Karolis jos tokioje pozoje niekad nebuvo matęs, — matydavo ją tik iš šono, — jis vistiek sukūrė ją, ir kas svarbiausia — jos akis, jos juodas perlines akis. Paveikslą pavadino "Juoduoju perlu".

Šis jo kūrinys išsiskyrė iš visų jo kitų kūrinių. Iš jo spindėjo meilė, skausmas ir pasitikėjimas.

Buvo gražus vakaras, kai Karolis, paėmęs savo kūrinį, patraukė Nemuno link. Išraudęs mėnulis kopė į erdvių platybes; jį sveikino žvaigždės ir tilstanti paukščių giesmė.

Karolis nei nepajuto kai atsirado prie didžiojo namo priekinių durų. Širdis daužėsi krūtinėje, kildama prie skambučio ranka lengvai drebėjo. Minutė viena, kita ir, sukaupęs visas jėgas, paspaudė mygtuką.

Dabar Karolis sustingęs laukė, kada prieš jo akis išnirs Juodasis Perlas. Laukė . . . Skambutį spustelėjo antrą kartą. Tyla. Skubūs žingsniai, rankenos trakštelėjimas, ir Karolis išvydo gražų jauną vyrą.

—Taip? — prabilo jaunikaitis sodriu balsu.

— Aš čia, — pradėjo Karolis, — atnešiau, at . . . Ar galiu pamatyti ponią, kuri čia gyvena? — susivaldęs paklausė. Jis galvojo, kad šis jaunuolis yra "Perlor vyras.

— Taip, bet jūsų pavardė? — pažvelgė jaunuolis į Karolį.

— Tas nesvarbu, aš atnešiau jos paveikslą, nutapytą laisvu laiku, ir norėčiau asmeniškai jai įteikti.

— Bet tai neįmanoma!

— Liudai, — pasigirdo ramus balsas iš gretimo kambario. — Ar Dr. Jaunutis atėjo?

— Ne, sesut, čia kažkas tave nori pamatyti.

— Sesut, — tyliai pakartojo Karolis ir lengvai atsiduso. Jam net šviesiau akyse pasidarė. — Tai reiškia— jis jos brolis!

Aldona Baužinskaitė

ŠYPSENA

Kai žiedais aplyja žemė,
Tavo veide ji jauna;
Tartum laumė laimę lemia
Rausvažiedė šypsena.

Kada ašaros ir skausmas
Žemę prislegia slapta,
Tartum ryto aušrai auštant
Giedra neša šypsena.

Širdį kai naktis paliečia
Juodo angelo ranka,
Amžinoj ramybėj šviečia
Baltažiedė šypsena.

— Aš tuoj, — pasigirdo tas pats ramus balsas, ir liekna mergaitė pasirodė tarpduryje. Karolis sustingo. Taip, ta pati, visai ta pati. Jis žengė kelis žingsnius į priekį. Tuo tarpu ir mergaitė pamažėle prisiartino prie jo. Ji pakėlė į jį akis.

— Dieve! — sušnibždėjo Karolis. Į jį žiūrėjo pora juodų akių, didelių akių, bet jos buvo negyvos. Jų šaltas blizgėjimas Karoliui priminė du juodus perlus, matytus sapne.

Karolis, slėpdamas susijaudinimą, pamažu atsisėdo ant šalia stovėjusios kėdės ir staigiu judesiu nuplėšė paveikslą supusius popierius. Į jį žvelgė juodos akys, gyvos akys, bet negyvas veidas ir kūnas.

— Mano sesuo, — sušnibždėjo Liudas, ir jo akyse pasirodė skausmas. — Žmogau, tu esi genijus, nes tu pajėgei atvaizduoti tikras mano sesers akis. Tu turi ją nepaprastai mylėti, jei galėjai taip įkūnyti. Liudas priėjo prie sesers ir padėjo ranką ant jos auksinių garbanų.

— Leisk man paliesti tą žmogų, — tyliai prabilo mergaitė ir, brolio padedama, priėjo prie Karolio. Jos švelnios rankos pamažu palietė jo veidą, plaukus, pečius. ir ji lengvai nusišypsojo:

— Aš tave pažįstu, — kalbėjo mergaitė, — aš žinojau, kad tu čia ateisi, nes aš jusdavau, kad kiekvieną vakarą mane kažkas stebi, apie mane galvoja, ir aš buvau laiminga.

Mergaitė nutilo ir ranka perbraukė, sau per akis. Jos buvo drėgnos.

— O dabar, — tęsė toliau mergaitė, — aš turiu didelį prašymą. Aš noriu, kad tu daugiau niekad pas mane nesugrįžtum. Aš noriu tik įsivaizduoti tave ir mylėti svajonėse, nes žinau, kad mano gyvenimas neilgas. — Ir ji nuleidus galvą atsirėmė į brolį.

Karoliui trūko jėgų palikti ir išeiti, bet jis turėjo. . . Jį palydėjo dvi poros akių, vienos gyvos ir mielos, o kitos šaltos, negyvos.

Nemunas tyliai pliuškeno nakties tylumoje, o lengvas pavasario vėjelis glostė drėgną Karolio veidą, kaip rankos tos švelnios mergaitės, to Juodojo Perlo, kuri buvo tik gražus miražas Karolio gyvenime.

MOTINAI

Šlamės beržai, kasas taisydami prie vartų!
Ir pamatyt manęs daugiau nesitikės,
Bet aš, kaip vaikas pasakoj, sugrįšiu kartą,
Jieškodamas paukštelio, beržo ir žvaigždės. (Šilbajoris)

Argi, Mamyt, negražūs šie poeto žodžiai, kuriais savo pasiilgimą motinai jis išreiškė "Sugrįžimo" eilėrašty. Ir aš norėčiau Tau gražiai, gražiai parašyti, bet... man per maža žodžių, o juk ir tas raštas tik negyvos raidės, kurios neturi širdies nei dvasios. O aš taip norėčiau Tau išsakyt visus savo rūpesčius ir vargus.

Menu, Mamyt, kai Tu ramindavai vaikiškuose mano nepasisekimuose, o dabar, nors didis skausmas lydi mane gyvenime, bet Tu toli...

Slenka metai po metų, pilni žiaurios tikrovės, o aš vis dar noriu tikėti pasakom. Svajoju, jog grįšiu pas Tave į gimtąjį žemės kampelį, kur beržai svyruonėliai, kur senutė liepa ir Rūpintojėlis. Ak, išsiilgau šnarančių po langais klevų, kurie saugojo mūsų sodybą. O kas prižiūri mano sodintą diemedėlį? Gal jis išsigando audrų ir numetė savo vešlius lapelius! O žaliosios rūtos? Kad žinotum, Mamyte, jos čia neauga. Čia nepamatysi žaliuojančios daržely rūtos, o juk jos tokios gražios, kuklios...

Skaičiau kadais, jog kančia nuvalo sielą, padarydama ją skaisčią it kristalą. Tačiau aš nežinau, argi galėtų tai būti. Aš abejoju, o Tu, Mamyt, toli, ir nėra kam ištarti padrąsinančio žodžio. O laikas vis bėga, o Tu lauki kartu su manim, kada vėl gyvensim kartu.

Dažnai prisimenu tą žiaurią rudens darganotą naktį, kai mes Tau dingome, o Tu — mums. Mus pasitiko klajonės, o Tave karčios ašaros ir pasitikėjimas vien Dievo Apvaizda. Tu nesiskundei, nes tai ne Tavo būdas, bet, tyliai kentėdama, meldeis už mus ir visus nelaiminguosius. Tu pamiršai save, kaip visada, ir tik rūpinais kitais. Tavo švelni siela ir gera širdis trokšta kitų laimės, pamiršdama apie savąją, o juk, rodos, taip arti buvo!...

Bet aš tikiuos, Mamyte, praeis tos juodos dienos, ir vėl būsime kartu. Tikiu kad,

Bus vakaras skaidrus virš tėviškės parimęs,
Į savo lizdą paskutinis paukštis grįš,
Kai aš, plataus pasaulio mažas piligrimas,
Pabelsiu tyliai į gimtų namų duris (Šilbajoris).

Tikiu, kad grįš vėliakos tos ramios ir gražios dienos. Vėl sėdėsime mudvi daržely po senąja liepa ir girdėsime lakštingalos suokimą palinkusiam gluosny, kol patekėjus aušrinė primins apie nakties poilsį ir ateinančią darbų dieną.

S. Mažionytė

Erie, 1954. IV. 8

NEIŠSIŲSTAS LAIŠKAS

ALFA SUŠINSKAS

Mylimoji Mama,

Šiandien gyvieji vaikai mini savo motinas... Jie skuba gėlėmis, pirkiniais — dovanomis nešini... Jie džiaugiasi vaiko meile bendroje draugėje su savo motinomis: jie klega, iškylauja, skanesniu, puošnesniu kąsneliu besidalindami... Šiandien gyvieji vaikai mini savo mirusias motinas, kurios žvelgia į juos iš šventųjų dausų ta pačia meile, kuria jos žvelgė į juos, būdamos kartu su jais gyvųjų pasaulyje... Šiandien Motinos Diena...

Aš nieko negaliu Tau, Mylimoji, įteikti šią dieną — negaliu Tau pasiųsti nė rožių puokštės, nes Tu esi toli toli nuo manęs kankinės ramybe prisiglaudusi po šventąja Tėviškės žeme... Dėl to ir šio laiško aš negaliu Tau išsiųsti. Bet aš turiu jį Tau rašyti, nes, tikiu, budinčiomis savo akimis Tu jį ir čia perskaitysi, iš Amžinosios Tėviškės į mane, savo vaiką, motinos meilės žvilgsniu bežvelgdama...

Visada esi Tu man gyva. Mirusi tesi Tu tik kitiems, tik pašaliečiams, bet ne man, savo vaikui.

Tu esi mano mylimoji Motina. Bet pilnai suprasti Tavo motiniškos didybės aš tada, savo jaunystėje, nesugebėjau, kaip žmogus kad nesugeba suprasti savo laimės, kurią jis turi: ją tesupranta jis tik jos netekęs... Dėl savo jaunumo aš tada nesupratau Tavo motinystės didumo, motinystės, kuri yra ne kuris nors atskiras heroiškas moters veiksmas, bet nuolatinis motiniškas heroizmas visiška šio gražiausio žodžio prasme. Prisimenu, man tada atrodė labai įspūdingas, bet nebuvo pilnai suprantamas šis vaizdingasis, padavimo žodžiais, vienos motinos keliavimas į dangų savojo kūdikio pasiimti.

Kartą ji, nežinomoji žemės moteris, pasibeldusi į dangaus vartus, bet niekas jos neįsileidęs. Ji ėmusi belstis vis smarkiau ir garsiau, kol pagaliau gyvenimo angelas atvėręs jai dangaus duris.

Prieš save angelas pamatęs moterį išbalusiu ir skausmingu veidu, bet viltingomis ir žėrinčiomis akimis. Atvykusioji prabilusi:

— Aš atvykau pasiimti savojo kūdikio! Duok jį man tuojau. Aš atkeliavau ilgą, sunkų ir kietą kelią, ir mano jėgos gali nebeišlaikyti, kol aš grįšiu atgal į žemę.

— Truputį luktelėk! — tarės angelas. — Tavo kūdikis yra čia. Bet tu turi už jį daug mokėti!

— Mokėti? — nustebusi ji. — Mano vyras ir aš teturime labai maža pinigų, ir tie patys bus reikalingi mūsų mažyčiui auginti.

— O ne! Ne pinigais tu man turi mokėti! — atsakė angelas. — Už norimą kūdikį tu man turi mokėti savo sveikata, geroji moterie! Bet ir tai dar neviskas: tu turi mokėti ir savuoju laiku, bent keleriais savo motiniško gyvenimo metais, ir savo energija, savo patogumais, savo ramybe, ir didžia savo širdies dalimi! Šitokio atlyginimo aš prašau iš tavęs už kūdikį.

Nė kiek nedelsdama ir nedvejodama laukiančioji moteris gyvybės angelui sumokėjusi visą mokestį prašomomis vertybėmis, ir angelas dingęs už dangaus vartų. Iš naujo jis pasirodęs jau su vaikučiu, kurį įteikęs nežemišku džiaugsmu nudžiugusiai motinai. Ši gi švelniai apkabinusi savo gautąjį kūdikį, myluodama ir bučiuodama jį kaip nieką kitą pasaulyje. Ji padėkojusi gyvybės angelui už jai suteiktą didžią laimę ir jau rengusis grįžti atgal į žemę. Bet tada angelas ištiesęs savo nežemiškas rankas ir ant jos galvos uždėjęs vainiką, nupintą iš Viešpaties gėlyno rožių.

— Tai Viešpaties dovana tau! — pastebėjęs angelas. — Tai motinystės garbės vainikas tau už tavo didįjį mokestį, kurį sumokėjai už kūdikį!..

Mylimoji Mama, šiandien man pilnai atsiveria motinystės didybė, su kuria negali susilyginti nė didžiausia vaiko meilė savo motinai: ji tegali tik priartėti prie šios didybės tuo, kad juo daugiau ir labiau vaikas savo motiną myli, juo jis yra vertingesnis savo motinos motinystės! Didžiausia moters garbė yra jos motinystė, o vaiko didžiausia garbė yra jo meilė savo motinai.

Ir myliu aš Tave daugiau už savo širdį, nes ir Tu mane mylėjai ir tebemyli daugiau už savo gyvybę...

Kai buvome kartu ir kai sunkiąją gyvenimo dalią abu kartu nešėme, aš žavėjausi Tavo heroiškąja ištverme ir poilsio nežinančiu ryžtu, siekusiu viską paaukoti mano laimei. Tavo veidas išsivagojo rūpesčio raukšlėmis, ir Tavo rankos surambėjo, keliai sustingo — Tavo jėgos išseko betiesiant kelią man į gyvenimą; Tu viską paskyrei ir atidavei man, sau tik vargą tepasilikdama; Tu visa nykai, kad aš galėčiau kilti... Mano laimėjimai buvo Tau šviesusis laimės spindulys, skaidrinęs Tavo varganą gyvenimo kelią, ir mano pralaimėjimai buvo Tavo didysis rūpestis, neleidęs man sustoti vietoje nusvirusia galva, bet raginęs iš naujo įtempti jėgas ir vėl siekti, vėl grumtis...

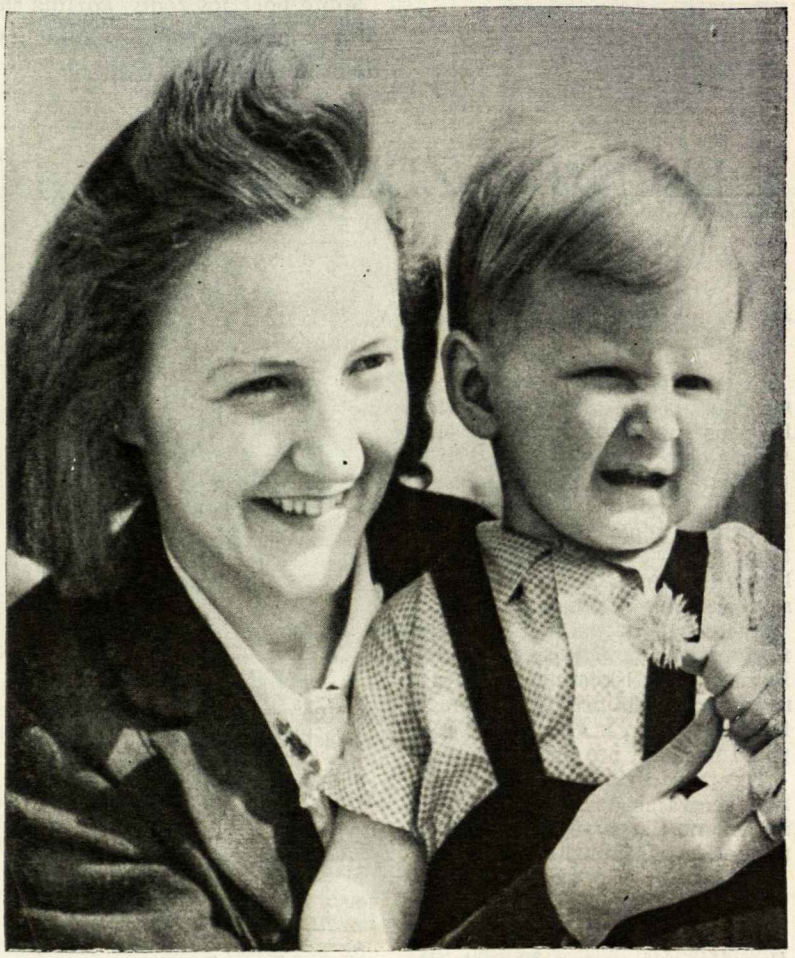

Motinos džiaugsmas — Nuotr. V. Maželio

Mylimoji, Tavo nemokytoji išmintis, pasakomis sekta ir nurodymais teikta, man tada irgi nebuvo pilnai suprantama: ją pilnai tesuvokiu tik dabar, kada Tu man likai šventuoju atminimu, kada Tavo anais laikais tartas žodis yra dabar mano kiekvienojo gyvenimo patvirtintas. Jeigu Tavo gyveniminės išminties mokslą turėčiau sutraukti į skambius rašytinius posakius, jį šitaip dabar charakterizuočiau: mylėti, aukotis, dirbti, daryti gera kitiems ir nieko nelaukti iš kitų... Toks buvo tavojo gyvenimo kelias, tokį Tu jį įkvėpei manyje, toks jis turi liktis ir mano gyvenime. Ir kiek aš įstengsiu tokiuo gyvenimo keliu keliauti, tiek aš būsiu Tavęs vertas, tiek aš būsiu gyvasis Tavo paminklas.

Mylimoji mano Motina, visada aš jaučiu Tavo artimybę ir visada esu su Tavimi sujungtas neatskiriamos meilės ryšiais. Bet didžiosiomis progomis (kaip šia Motinos Dienos pro ga) Tave aš išgyvenu ypatinga artimybe...

Iš kur Tu ėmei tiek daug dvasinių ir fizinių jėgų savo sunkiame, motiniškame gyvenime? Mano visišku įsitikinimu, Tavo jėgų šaltinis buvo meilė: Dievo ir savo vaikų meilė! Šios dvi didžiosios meilės Tave įkvėpė, palaikė, stiprino ir traukė pirmyn kurti savo vaiko laimę sunaikinant save...

Mylimoji Mama, aš nebegaliu Tavęs apkabinti ir kūdikiška meile išbučiuoti Tavęs, kaip daugelis vaikų kad dar gali. Tavęs, mano fizinės Motinos, jau nebėra prie manęs. Bet mūsų tarpusavio meilė tebėra ta pati: Tavo meilė man ir mano meilė Tau nėra nė kiek sumažėjusi... Meilė yra nuostabi Viešpaties dovana žmogui: ji lieka gyva ir žėrinti net fizinei mylimojo asmens gyvybei užgesus...

Šiame savo laiške šioj vietoj aš žymėsiu tašką. Bet jis nereiškia šio laiško pabaigos. Mano laiškas Tau yra nuolatinė, nesibaigianti ir neišblėstanti amžinoji meilė Tau, mano Motinai!

Ilsėkis Viešpaties meilėje, mano Gimdytoja ir mano Stiprintoja, o aš liekuos Tavo meilėje budįs ir kovojąs dėl idealų, kuriuos manyje neužgestamai įžiebei.

Tavo pirmagimis sūnus Alfonsas

"Mano poezijos žodis, kartais rūstus ir negailestingas, kartais kaip Mozės lazda norintis iš uolos išskelti vilties ir gyvybės šaltinį, rado nuoširdų pritarimą".

BERN. BRAZDŽIONIO BALTOSIOS DIENOS

JONAS PETRĖNAS

Jogaila atvyksta į Biržus

BERN. BRAZDŽIONIS, nuskynęs 1953 metų Rašytojų Draugijos premiją už poezijos knygą "Didžioji kryžkelė", per literatūros šventę Chicagoje prisipažino: "Mano širdis padalyta tarp trijų miestų: Bostono, New Yorko ir Chicagos"... Bostoną jisai vadina Amerikos Atėnais. New Yorką—didžiuoju tautų ir politikos Babeliu, o Chicagą—didžiausia lietuviška sala pasaulyje.

Mielasis Bernardai, gal Tu čia ir neklysti, bet, broleli, o kur padėjai Biržus? Tokia iškilminga proga užmiršti ir nepaminėti Biržų—nusikaltimas, į kurį ir Jungtinių Tautų ponai negalėtų pro pirštus žiūrėti...

Tik paklausykit, ką apie Biržus rašo geografas A. Bendorius: "Biržai yra ne tik garsūs savo praeitimi, bet ir reikšmingi kaip žymiausias šiaurės Lietuvos pasienio kultūrinis centras. Miestas išsistatęs prie Apačios ir Agluonos upių ir tvenktinio Širvenos ežero... Biržai yra sena tvirtovė. Pirmą kartą minimi 1415 m., kai juose apsilankė karalius Jogaila. Tuomet jau būta medinės pilaitės, kurioje gyventojai

Bern. Brazdžionis
1924 m., 4 klasės gimnazistas, išspausdinęs pirmąsias eiles "Pavasaryje" ir "Ateityje".

gindavosi nuo kalavininkų užpuolimų" (Lietuva, 126-127 psl.).

Tik ir mielasis A. Bendorius užmiršo pažymėti, kad Biržuose lankėsi ne tik karalius Jogaila, bet čia gimnaziją lankė ir ją 1929 m. baigė Bern. Brazdžionis. Šitaip reikalus pataisius, jau būtų galima atviriau pakalbėti ir apie poeto Bern. Brazdžionio baltąsias dienas Biržų gimnazijoje, kur jisai pradėjo kopti į Parnasą, vėliau Kaune kaip amžinas žydas žiūrėjo į neįskaitomą poezijos talmudą, į jaunas rieškučias rinko krintančias žvaigždes, atkartojo ženklus ir stebuklus, išvaikštinėjo kunigaikščių miestą, klausėsi Viešpaties žingsnių, nelaimėse saukė tautą iš sudužusio laivo, ištrėmime bodėjosi svetimais kalnais, rodė į kruviną šiaurės pašvaistę, rūsčiais žodžiais dejavo su visu pasauliu paklydęs didžiojoj kryžkelėj...

"Baltosios dienos"

Bern. Brazdžionio klasė Biržų gimnazijoje turėjo savo aiškų "veidą". Daugelis mėgdavo apie ją pasakyti: "Tai menininkų ir filosofų klasė". Tik pažiūrėkit, kokių tenai garsenybių būta: Bernardas Brazdžionis ir Kazys Aukštikalnis atstovavo poetus ir rašytojus, Alfa Sušinskas—filosofus, kalbėtojus, visuomenininkus, Ernestas Bliudnikas ir Antanas Kučas—dailųjį meną ir jau tada žiūrovus stebindavo aliejiniais piešiniais mokinių parodose, Antanas Naudžius, Juozas Paplauskas—praktiškąjį, organizacinį gyvenimą Petr. Bratėnas—kariškus mokslus ir asistavimą "dailiajai lyčiai". Iš moteriškojo sparno žymesnės žvaigždės ateitininkų eilėse minėtinos—Bronė Kavaliauskaitė, Klema Jakubonytė, Regina Ramašauskaitė ir kt. Šita klasė savu laiku sudarė Biržų ateitininkų kuopos nugarkaulį ir ant savo pečių nešė nelengvą veiklos naštą, mat, Biržuose ateitininkams dažnai tekdavo dirbti katakombose, nors kitose gimnazijose at-kai naudojosi veikimo ir lavinimosi laisve.

Per ateitininkų susirinkimus, atsimenu, ypač visi laukdavome meninės dalies. Nuaidėjus Alfos Sušinsko ugningiems ir drąsiems kalbos žodžiams, šit iš galo salės kukliai atžygiuoja Bernardas, išsitraukia iš kišenės mažytį lapelį ir pakeltu balsu skaito eilėraštį "Kaip Adomas šiberį šoko". Visi krintame iš juoko, mat, jau visuose gimnazijos kampuose buvo šnekama, kad mokinys Adomas vieną subatvakarį nudrožęs į miesčionių robaksą ir su kokia tai siuvėja šokęs moderniską šokį—"šiberį". Gimnazijos vadovybė, tai sužinojusi, vargšą Adomėlį nubaudė, nes tais laikais švietimo Ministerijos buvo uždrausta moki-

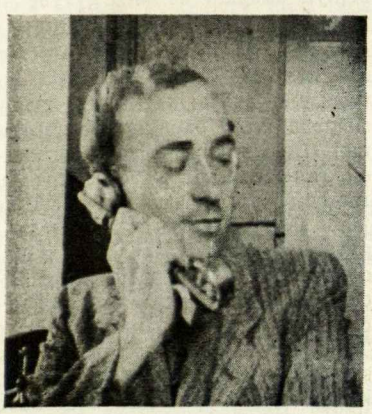

Bern. Brazdžionis
1934 m., išleidus "Krintančias žvaigždes", Studentų Atstovybės kambary, "Liet. Studento" redakcijoj.

Šių metų pavasarį Bernardui Brazdžioniui sueina 30 metų literatūrinio darbo sukaktis. 1924 m. pirmąsias eiles atspausdino "Pavasaryje" ir "Ateityje". Todėl "Ateičiai", kurioje poetas pradėjo savo poezijos kelią, miela šį žymųjį sukaktuvininką pasveikinti ir palinkėti dar daug kūrybingų metų.

Reikia prisiminti ir tai, kad Bern. Brazdžionis nuo 1932 m. iki 1940 m. redagavo "Ateities Spindulius" — jaunesniųjų ateitininkų žurnalą, sutelkdamas jaunuosius talentus, juos ugdydamas ir atvesdamas į literatūrą. Tai ir "Ateities Spindulių" vardu jungiame linkėjimus, nes šiuokart mūsų žurnalas ir juos atstovauja.

Bern. Brazdžionis nenutraukė ryšio su jaunimu ir dabar: jis mokytojauja Bostono šeštadieninėje mokykloje, dalyvauja jaunimo susirinkimuose, stebi jo kūrybą ir nuolat ją skatina.

ATEITIES REDAKCIJA

niams šokti moderniškus šokius. Jeigu Adomėlis tuomet buvo susirinkime, teko jam iš gėdos "kepti vėžius"...

Kita proga Bernardas gražiai pavaizdavo didįjį gimnazistų baubą—rašomąjį darbą, kai neretai sprendžiamas mokinio likimas. Jis paskaitė eilėraštį, kurio dažnai kartojami žodžiai "vien tik rašalas akyse" gyvai priminė suolą, sąsiuvinį, rašalo buteliuką, į kurį dažai plunksną ir vis žiūri, žvalgaisi į kaimynus, laukdamas pagalbos... Šis eilėraštis buvo parašytas pagal K. Binkio "Rugiagėles"—Vien tik mėlyna akyse...

Šalia šitų visų mėgiamų kupletinių, humoristinių eilėraščių Bernardas pasirodydavo ir su rimtais eilėraščiais. Vienas kitas mokytojas, išgirdęs Brazdžionį, pakraipydavo galvą ir tardavo: "Gal jo poezija ir nepasibaigs su gimnazijos suolu"...

Rimtųjų Brazdžionio eilių galėjai tada užtikti Biržų gimnazijos moksl. at-kų leidžiamuose laikraštėliuose "Inkarėlyje" ir "Daige", pasirašytų Bern. Žvainio, Vaidevučio ir kitokiom slapyvardėm. Vėliau visi nustebo ir kraipė galvas, kai Brazdžionio eilės įkopė net į "Židinį".

— Žiūrėkit, žiūrėkit, gimnazistas pateko į "Židinį"!.. Sako, kad iš redaktoriaus Putino net ir laišką gavęs, kuriuo jam pranašauja garsią ateitį... Kad tu surūktum...

Tada net ir abejingieji mokytojai, matę ir palydėję daug "garsių ir nemirštamų poetų" gimnazijos suole, pradėjo tikėti, kad Bern. Brazdžionis gali atnešti gimnazijai garbę ir šlovę. Ir ji tos garbės tikrai sulaukė, kai Brazdžionis, už "Kunigaikščių miestą" laimėjęs valstybinę premiją, buvo pakviestas

Bern. Brazdžionis 1947 m. Ravensburge, Vokietijoje, išima "Šiaurės Pašvaistės" korektūrą iš pašto dėžutės. Aukščiau — dukrelė Saulutė.

Bern. Brazdžionio 30 kūrybos metų sukakties minėjimas Bostone gegužės 1 d. Iš kairės į dešinę: kalba St. Santvaras, A. Brazdžionienė, sukaktuvininkas B. Brazdžionis, J. Aistis, kan. M. Vaitkus. Nuotr. D. Čibo

į tuos pačius rūmus, kuriuose pradėjo kelionę į lietuviškosios poezijos labirintus, kuriuose su savo klasės draugu Kaziu Aukštikalniu išleido pirmąjį plonytį rinkinėlį "Baltosios dienos", kur klausėsi buinių tilvikų klykavimo Širvenos ežero pakrantėse ir matė, kaip vakarais žvaigždės krenta, nušviesdamos senus Biržų pilies griuvėsius, Astravo dvarą, baltas bažnyčios bonias...

1929 m. pavasarį Bern. Brazdžionis laimingai nugalėjo baigiamųjų egzaminų rašomuosius darbus, patiems dailiai apdainuotus, uždarė gimnazijos duris ir rudenį pradėjo studijas Kauno Universiteto Humanitarinių Mokslų Fakultete. Po kelių savaičių laiške aprašė pirmuosius įspūdžius:

"Pirmą kartą mačiau ir girdėjau Krėvę. Koks jis mažiukas—vos galva matosi iš po katedros, bet paskaitas skaito labai įdomiai, kaip žirnius beria... Klausau ir Putiną, per kurio paskaitas studentų prisigrūda pilna auditorija. Tai studentų labai mėgiamas ir įdomus profesorius"...

Brazdžioniui buvo miela ir smagu matyti ir girdėti garsiuosius mūsų poetus, rašytojus, kurie jam tada jaunam švietė it nepasiekiami ir nesugaunami meteorai, nužėrę mūsų literatūros dangų. O Brazdžionis tada dar tik kukliai klausėsi jų žodžių, patarimų, ir apdrižusiame studentėlio portfelyje nedrąsiai vartė "Amžino žydo" rankraštį, kurį jau planavo išleisti ir pro žalius jieroglifus žvelgti į neįskaitomą poezijos talmudą, kaip sudužusi vilnis užmigti ant marių kranto ir klausytis gėlių, kuždančių jam: "Koks nelaimingas jis"...

Mielasis Bernardai, jau 30 metų nutekėjo Apaščios ir Agluonos upėm, nunešusiom kartu ir Tavo baltąsias dienas! Ir nepastebėjai, kaip besirausdamas po lietuviškosios poezijos dirvožemį, patekai į vidudienio sodus, pilnus prinokusių kūrybos vaisių. Ne visi jie skanūs, ne visi saldūs... Ir po tiekos metų Tavo akys negali pažvelgti į baltus Pažaislio bokštus, klausytis smagiųjų Vabalninko varpų... Tave vis graužia rūpesčiai, bendros visų dejonės:

"Ir eina naktys pro mane
ir dienos,
Ir darganos dienom
ir ūkanos naktim...
Didžiojoj kryžkelėj paklydau
aš ne vienas,
Didžiojoj kryžkelėj
visas pasaulis su manim".

Bernardai, žvelgdamas praeitin, sklaidydamas kūrybos lakštus nuo gimnazistiškųjų "Baltųjų dienų" ligi tremties "Didžiosios kryžkelės", gali, kaip pats Chicagoje prisipažinai, dėkoti: "Dievui—už jėgas per tris literatūros darbo dešimtmečius, tautai, kad tris kartus pasirinko mano parašytąjį žodį"...

Tavo baltosios dienos, taip kukliai, gražiai prasiskleidusios Biržuose, nekartą amžinu žydu klampojusios tremties keliu, atsimušusios į svetimus kalnus ir didžiąsias kryžkeles, tesugrįžta į tavo paties šauniai apdainuotą Kunigaikščių miestą.

BAŽNYTINĖS LIETUVIŲ KALBOS UGDYMO KELIU

STASYS BARZDUKAS, Cleveland, Ohio

Ligi bolševikų okupacijos buvo jau suspėta gerokai apdoroti įvairias kalbinio mūsų gyvenimo sritis. Didelių laimėjimų pvz. buvo jau pasiekusi mokyklinė ir literatūrinė mūsų kalba. Nuolat tobulėjo laikraštinė ir įstaiginė kalba. Netrūko taip pat sąmoningų pastangų ir bažnytinei lietuvių kalbai kelti. Šio reikalo svarbumą suprato patys kunigai, ir vienas iš jų, prel. J. Laukaitis, 1938 m. "Gimtojoje Kalboje" šiaip jį nusakė:

> "Iš visų šviesuomenės sluoksnių dažniausiai kalba į minias kunigai. Jų viešai tarti žodžiai noroms nenoroms stringa į klausytojų širdis. Be abejo, žymiausia dalis svetimybių yra lietuvių kalboje atsiradusi per bažnyčią. Kunigų tad šventa priedermė ir patiems gerai mokėti lietuvių kalbą, ir gražų to mokėjimo pavyzdį per bažnyčią rodyti visai lietuvių tautai".

Kai kurie kunigai bažnytinės lietuvių kalbos valymo bei tvarkymo darbą varė patys vieni, kiti į talką kvietėsi ir mūsų kalbininkus. Taip 1909 m. porai mėnesių į Seinus buvo sukviesti J. Jablonskis, K. Būga, J. Balčikonis ir J. Šlapelis, kurie, pasak jau čia minėto prel. Laukaičio (jis taip pat dalyvavo kalbininkų komisijoj), "iš pagrindų ištaisė ar išvertė taisyklinga, gražia lietuvių kalba poterius, litanijas, reikiamiausias maldas ir nustatė būtiniausius terminus bažnytinei kalbai". Šio sutelktinio darbo vaisius buvo tas, kad "visose Lietuvos bažnyčiose ėmė skambėti graži, gryna lietuvių kalba, nė kiek neatsilikusi nuo to meto rašomosios kalbos".

Tačiau gyvenimas nestovi vietoj. Kartu su juo neišvengiamai kinta ir kalba. Taip yra visose kalbinio gyvenimo srityse, su tuo susiduria ir bažnytinė kalba.

Mums didžiai malonu pastebėti, kad ir šiandien (ir tremtyje atsidūrus) atsiranda kunigų, kuriems rūpi bažnytinės kalbos reikalai bei pažanga. Jie eina kartu su gyvenimu. Jie stebi kalbinius polinkius ir juos taiko bažnytinei kalbai. Jie siekia šiai kalbai daugiau grožio ir sklandumo, daugiau nuoseklumo ir grynumo.

Vienas iš tokių kunigų — tai prof. Stasys Yla davęs lietuviams katalikams maldyną "Sveika Marija" (1953 m.) ir parašęs studiją apie liturginę terminiją ("Liturginės terminijos klausimu", 1953 m.). Abu šie darbai yra autoriaus didelio rūpestingumo ir kruopštaus darbo vaisius. Kiek jis sielojasi bažnytinės lietuvių kalbos reikalu, rodo ta gausi medžiaga, kurią jis skaitytojui pateikė savo studijoj; kaip jis rimtai į savo darbą žiūrėjo, sako ta kalbinė pagalba, kurios jis susilaukė iš į talką pasikviesto prof. Prano Skardžiaus.

Neįmanoma čia plačiau šiuos abu darbus apžvelgti, tad tebus leista pasitenkinti tik viena kita praeinamo pobūdžio pastaba. Visų pirma maldyno rengėjas nuosekliai vartoja kaikuriuos terminus ir studijoj juos įtikinamai gina. Taip vietoj **panelės** Marijai visur vartojame **mergelė**; vietoj **rožančiaus** visur duodamas **rožinis**; vietoj **novenos — devindienis** ir kt. Toliau iš kelių įvairuojančių lyčių pasirenkama kuri viena kalbai būdingesnė, pvz. užuot **tikiu į Dieva** visur tevartojama **tikiu Dievą, tikiu Viešpatį, tikiu Šventąją Dvasią** ir t.t. Maldyno rengėjas taip pat daug dėmesio skyrė lietuviškų giesmių tekstams, taikydamas juos prie naujųjų laikų reikalavimų. Jis teisingai pastebi, kad "giesmės nėra tos rūšies literatūra, kurią galima palikti kaip kas parašė. Jos kasdien vartojamos, dėl to turi tikti to laiko žmogui" ("Lit. term. klausimu" 73—74). Apskritai kun. St. Yla stengėsi savo ranką prikišti visur ten, kur tik atrodė esama tikro reikalo.

Be kun. Ylos liturginės terminijos studijos šiandien negalės išsiversti nė vienas, kam reikės turėti reikalų su bažnytine lietuvių kalba. Jo maldynas, kaip pats pasisako, "buvo tam rengiamas, kad būtų ne tik šventadienio maldaknygė, bet kasdieninis pasauliečių breviorėlis". Džiugu, kad jis pateiktas gera kalba. Malonu, kad ir ateitininkai jame kaiką sau ras specialaus— ateitininkų credo, įžodžius, rytinę ir vakarinę maldas, maldas prieš susirinkimą ir po susirinkimo, stovyklines maldas ir kt. Dėl to jis yra vertas visokeriopo mūsų dėmesio!

MINTINAI ir ATMINTINAI

Dr. Petras Mačiulis išverstuose "Popiežiaus Celestino VI laiškuose žmonėms" rašo: "Jūsų galva yra m i n t i n a i išmoktų posakių archyvas". Ar gerai čia vartojamas pabrauktasis žodis **Mintinai?**

Žodis **mintis** reiškia mūsų proto vaisių, padarinį: man atėjo į galvą gera m i n t i s, jį kankino juodos m i n t y s ir t. t. Su **mintimi** yra susijęs būdvardis **mintinis:** m i n t i n i s skaičiavimas, uždavinys. Iš šio būdvardžio susidarytas prieveiksmis **mintinai** žymi veiksmą, kuris yra susijęs su žmogaus **mintimi:** vaikas uždavinius sprendė m i n t i n a i, t. y. vadovaudamasis savo mintimi.

Šalia to turime žodį **atmintis,** kuris reiškia žmogaus atminimo galią: jo a t m i n t i s yra ne iš geruju. Būdvardžiai **atmintinas** reiškia tai, ką reikia atsiminti (pvz. a t m i n t i n a s įvykis), ir **atmintinis** — tai, kas iš atminties sakoma ar daroma (a t m i n t i n i s mokymasis). Todėl ir prieveiksmis **atmintinai** žymi veiksmą, kuris yra susijęs su žmogaus **atmintimi:** eilėraštį liepė a t m i n t i n a i išmokti.

Tuo būdu ir pradžioje duotą sakinį reikėtų pataisyti šiaip: Jūsų galva yra a t m i n t i n a i išmoktų posakių archyvas.

IŠ MŪSŲ KALBOS HUMORO

Vienas mūsų vertėjas rašo: Kristus jus p r a m y n ė "žemės druska".

Šitoks pasakymas mums pasirodė juokingas, todėl atėjo noras patikrinti gramatikoj, kaip ten vartojamas pabrauktasis veiksmažodis. Pagrindinės jo formos duotos tokios: **minti, mina, mynė.** Radome ir pavyzdžių: vakar linus m y n ė, n u m y n ė žvirblelis pelėdai kojų, p r a m y n ė sode takelį ir t. t.

Šalia šito veiksmažodžio gramatikoj duodamas ir kitas: **minti, mena, minė,** pvz.: dėdė misles m i n ė, p r a m i n ė jį melagiu, n e a t s i m i n ė, kada taip buvo, ir t. t.

Mums atrodo, kad ir mūsų vertėjui būtų buvę labai pravartu gramatiką pavartyti. Tada ir jis kartu su mumis būtų rašęs: Kristus jus p r a m i n ė žemės druska.

LIETUVIŠKASIS TIHAMER TOTHAS

Kun. A. Sušinsko 20 m. kunigystės jubiliejaus proga

"Neklysiu sakydamas, kad kun. A. Sušinskas mūsų jaunimui buvo, tas, kas vengrams Tihamer Toth," prieš keletą metų pareiškė vienas šiandieninės ateitininkijos vadų, minint kun. A. Sušinsko 20 m. spaudos darbo sukaktį. Šiemet šisai lietuviškasis Tihamer Tothas švenčia 20 m. kunigystės jubiliejų.

1935 m. gegužės 26 d. Viešpats patepė Jubiliatą kunigą Alfonsą savo altoriaus tarnybai, o Lietuvos jaunimui davė vieną didžiųjų jo auklėtojų ir vadų, nes visas kūrybingasis kun. A. Sušinsko dvidešimmetis buvo skirtas jaunimui.

Jau gimnazijoje jis savo gražiu pavyzdžiu, darbštumu, idealo meile ir pasiaukojimu žavėjo savo bičiulius moksleivius ateitininkus. Įšventintas kunigu nuo moksleivių ateitininkų neatitrūko, bet jiems atidavė visą save, kaip jų globėjas, užtarėjas ir vadas. Anais sunkių sąlygų ir draudimų metais Jubiliatas gausiems būriams Panevėžio ateitininkų buvo šviesus Kristaus kovotojo pavyzdys. Ir šiandien daugelis anųjų moksleivių ateitininkų, dabar jau diplomuotų ir daktaruotų kūrybingų asmenybių, pagarbiai lenkia galvas prieš jau žilstantį, bet pilną jaunystės ir energijos savo jaunųjų dienų vadą.

Jubiliatas kun. A. Sušinskas lietuviškąjį jaunimą auklėjo dviem būdais. Pirma, jis aktyviai dalyvavo jų organizaciniame gyvenime. Savo pamoksluose ir paskaitose, rekolekcijose ir vizituose jis sėjo jaunųjų širdyse Dievo, Tėvynės, išminties ir tiesos meilę. O neužmirštamose Gamtos Draugo ekskursijose, didesnėse ar mažesnėse iškilose ir kitokiuose jaunimo susibūrimuose Jubiliatas stovėjo jauniesiems tikrojo ateitininko idealisto pavyzdžiu.

Jei Jubiliato gyvasis žodis pasiekė tik dalį lietuviškojo jaunimo širdžių, tai jo plunksna judino visos Lietuvos jaunuosius. Jo straipsniai jaunimo žurnaluose per eilę metų buvo jauniesiems idealistams tarsi švyturys jų keliuose.

O kas gi neatsimena ano griausmingo ir energingo "'Maršo Jaunystei", kuris tapo tikruoju lietuviškojo katalikiškojo jaunimo vadovu. Kas gi neatsimena mielųjų kapeliono užrašų "Ateityje", kurie ir šiandien anųjų skaitytojų neužmirštami. Iš tikrųjų, kas gi gražiau mokėjo prabilti į jaunas širdis, kaip mūsasis Jubiliatas. Štai kokiais nuostabiais žodžiais jis kviečia jauną skaitytoją į jaunystės maršą . . . **"Kada jauna širdis jaunu krauju verda, kada mūsų dvasia entuziazmo kupina, kada gėlės, gėlių žiedai, netik sesučių darželiuose, bet ir mūsų sieloje, mūsų dvasioj, mūsų jaunoj jaunystėj žydi, tada į žieduotą jaunystės širdį iškeliauja ši knyga; pasibeldžia, kukliai sustoja ir jaunuolio žvilgsnio laukia."**

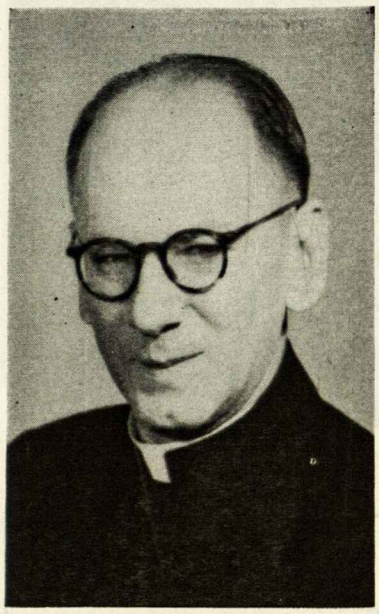

Kun. Alfa Sušinskas

Jubiliato meilę jaunimui nesugniuždė nė šėtono tarnai, kurie žudė mūsų jaunimo sielas. Žodžiu ir plunksna nenuilstantis kunigas Alfonsas stiprino prie jo besiglaudžiančius jaunuosius ir ruošė juos naujam gyvenimui.

Lietuviškajam jaunimui ir šiandien Jubiliatas skiria visas savo laisvalaikio valandėles. Kas mėnesį jis, kaip geriausias draugas, keliauja per "Ateities" ir "Vyties" puslapius pas jaunuosius, juos Dievo meilės mokydamas, lietuvybės ugnelę kurstydamas. **A. E.**

Daiva Nauragytė

PAVEIKSLAS

PIRŠTAIS liečiu aš šaltą kaip vandenį stiklą,
Kaip tapytojo užmiršto seną paveikslą,
Kurio rėmuos pasaulis sustojo užburtas, netikras,—
Ir dangui ir nutryptoj žemėj ir tamsiom gyvatvorėm
Spindi ir raibsta saulės tirpstantis žaislas.

Senas tapytojas nepamiršo
Ir krūmų šakose pritaškė mažyčių taškelių,
Ploniausio teptuko galu pabraukęs geltono dažo paviršium,
Ir išklojo žydras balutes ant balzgano kelio.
O senus, žiemojusius rododendrono lapus pripildė virpėjimu,
Lyg kad vėjo delnu jie būtų sūpuojami.
Debesų pundus palikęs nuėjo,
Ir dabar jie svyruoja dangum, nesavi,
Pasimetę ir kažkaip per balti.

Štai aš praveriu langą, ir iš seno paveikslo
Dvelkia bailus vėjas, ir girdžiu
Gyvybės šlamėjimą atplazdantį jo sparnais
Iš drėgnos žemės ir sprogstančių medžio šakų.

Stud. ateitininkų suvažiavimas Detroite

P. Natas

EILĖKALIO PAVASARIS

Iš širdies išėjo pašalas,
Nematytos akys svilina žaibu,—
Kažkas tėškė žemėn žaliu rašalu,—
Ir žaibu ir žalumu aš apraibau.

Sudundėjo prieširdžiuos griaustinis.
Ne, tai džiugesio trenksmai,—
Regis, vėl aš myliu meilę pirmutinę,
Brendam per purienas vėl linksmai.

Pakalnutės skamba qžuolyne,
Žibutes su jos akim maišau,
Tik staiga... trauk jį devynios!
Nei žaibų, nei griausmo... tik eiles rašau...

Liucija Šestakauskaitė,

RUDUO AUSTRALIJOJE

Jie sakė tau — "Ruduo jau čia!"
Ir Tu pageltusių ėjai jieškoti klevo lapų,
Ir vėjo ūžesy stengeis išgirsti
Nors mažą šnibždesį iš Ten per vandenyną platų!

O šaltame rudens nakties danguj
Tu Grigo Ratų veltui akimis jieškojai,
Neradęs jų, pasijutai toks vienišas, paklydęs
Ir žemėj, ir danguj, ir savo sieloje...

Nemėgsta jie rudens. Jie lauks pavasario,
Kai jaunas saulės spindulys vėsias dienas nustelbs.
Bet Tau, o broli, ilgas bus ruduo,
Kol laisvoje Tėvynėj vėl varpai Pavasarį paskelbs!

Stud. At-kų velykiniai SUVAŽIAVIMAI

Balandžio 24—25 d. d. įvyko du studentų at-kų suvažavimai: Bostone ir Detroite.

Bostone dalyvavo maždaug 15 atvykusių iš Baltimorės, New Yorko ir Hartfordo ir apie tiek pat vietinių studentų.

Suvažiavimas prasidėjo mišiomis, po kurių R. Leimonas skaitė referatą asmenybės ugdymo klausimu, iškeldamas teigiamas ir neigiamas asmenybės ugdymo aplinkybes ir nurodydamas keletą saviauklos būdų.

Po pietų mokyt. K. Mockus savo paskaitoje "Inteligentiškumo principai ir asmenybės problema" išryškino inteligentiškumo sąvokas Amerikoje ir Europoje ir jų skirtumus bei kataliko inteligento uždavinius tremtyje.

Vakare įvykusios literatūros ir dainų vakaro programą išpildė Bostono studentai: savo kūrinius skaitė Zita Zarankaitė ir Vilimantas Vaitkevičius. Po programos smagiai pasišokta.

Sekmadienį po pietų įvyko organizacinis posėdis. Referavo K. Kudžma. Suvažiavimą uždarant, kalbėjo Bostono sendraugių at-kų pirmininkas A. Vasiliauskas, T. Pijus Šarpnickas ir SAS centro valdybos pirmininkas K. Kudžma. Suvažiavimą uždarius, daugumas dalyvių nuvyko į Brocktoną į moksleivių at-kų šventę.

Detroito suvažiavimas sutraukė studentų iš St. Louis, Clevelando ir Chicagos. Penktadienį įvyko jaukus susitikimo vakaras. Šeštadienį po mišių suvažiavimą atidarė draugovės pirmininkas malda. Po gautų sveikinimų Dr. P. Padalis skaitė paskaitą tema "Amerikiečiai ir mes". Paskaita sukėlė gyvas diskusijas.

Antroji paskaita buvo po pietų. Skaitė A. Barzdukas asmenybės brandinimo klausimu. Diskusijos buvo ypač karštos.

Vakare suvažiavimo dalyviai buvo pakviesti į Detroito Kultūros Klubo surengtą literatūros ir meno vakarą.

Sekmadienį po mišių, bendros komunijos ir pusryčių įvyko atskiras mergaičių pasitarimas studenčių at-kių skyriaus reikalais ir bendros organizacinės diskusijos. Bendrų pietų metu vienas svečias iš Australijos apibudino at-kų veiklą penktajame kontinente.

Šį suvažiavimą rengiant, ypač daug darbo padėjo Detroito stud. at-kų dvasios vadas kun. V. Kriščiūnevičius ir draugovės valdyba. Jiems priklauso visų nuoširdi padėka. **B.**

TRYS BROLIAI

(Lietuvių liaudies pasaka)

Prieš daugel metų mūsų žemėje gyveno tėvas, kuris turėjo tris sūnus. Mirdamas kiekvienam jų paliko po arklį ir šuniuką. Broliai nutarė išsiskirstyti po pasaulį ir visi pasisodino po leliją. Tada vyriausias brolis tarė:

— Aš joju į tolimus kraštus. Jei mano lelija nudžius, žinokite —manęs gyvo nebėra.

Bejodamas prijojo trobelę, kurioje gyvena graži mergina, ir ją vedė.

Vieną kartą jis pamatė iš aukšto kalno dūmus rūkstant. Tada jis klausė žmonos, kas ten dedasi. Ir žmona jam atsakė, kad tas aukštas kalnas — pragaras. Ten velniai kurena ugnį.

Vyras apsidžiaugė, nes jam labai knietėjo pamatyti pragarą. Nieko nelaukęs, šoko ant arklio ir išlėkė. Bet prieš kalną jį pasitiko ragana ir žagaru sušėrė jam, arkliui ir šuneyčiui. Taip visi ir pavirto į akmenis.

Aniedu broliai pamatė, kad brolio lelija nudžiūvus. Pagailo jiems brolio, ir vidurdienį išjojo jieškoti vyresniojo brolio.

Bekeliaudamas jaunesnysis brolis pataikė į tą pačią trobelę ir tuoj išvydo dūmų kamuolius. Sužinojęs, iš kur tie dūmai kyla, išskubėjo pats pasižiūrėti. Kai tik prijojo pragaro angą, ta pati ragana vėl staiga išlindo iš krūmų ir sudavė žagaru. Ir raitelis, ir arklys, ir šuniukas pavirto į akmenis.

Pamatęs jauniausias brolis, kad ir antrojo brolio lelija nuvyto, išjojo ir jis savo brolių jieškoti. Kelyje jis vėl pataikė į tą pačią trobelę ir užklausė moteriškės, ar ji nematė jo brolių. Ji parodė jam pragaro kalną ir dūmus ir pasakė, kad jo broliai ten rado mirtį. Jauniausias šoko nedelsdamas ant žirgo ir išskubėjo savo brolių jieškoti.

Kai tik ragana jį pamatė, tuojau norėjo suduoti ir jam žagaru, bet jauniausias pačiupo tą rykštę ir smogė raganai per galvą. Ši beregint pavirto į akmenį. Tada brolis nušoko nuo arklio ir pradėjo duoti per visus akmenis. Ir stojosi jie žmonėmis ir gyvuliais. Prikėlė jis ir savo brolius.

Tada sugrįžo visi trys į trobelę, bet jie visi trys buvo taip panašūs vienas į kitą, kad moteris negalėjo atskirti kuris jos vyras. Ji taip susikrimto, kad net apsirgo. Tada juokaudamas priėjo jos vyras. Ir ji džiaugėsi, ir buvo laiminga.

Bijodama, kad vėl kas nenuvestų prie pragaro kalno, su vyru pasiemė visą savo mantą ir išsikėlė kuo toliausiai. Ten juodu palydėjo kiti du broliai ir, pasodinę lelijas, visi ilgai ir laimingai gyveno.

Brocktono jaun. ateitininkai vaidina "Meškiuką Rudnosiuką".
Nuotr. L. Reivydo

Vilmanta Karečkaitė

V A R D A S

Vardo penketo žiedų išpinto nebepinsiu!
Palytėjus vyšnios žiedą,
Atminimas atminimui gieda —
Leisiu juokui ašaras nuplauti.

Su dvejone skardžiuose dvejosiu;
Aidais skambiausią aidą suviliosiu
Ir skardžiai nusijuoksiu: šiltose šukėse
Vis tų pačių penkių raidžių jieškosiu...

S A U L Ė

Palytėjo, paviliojo saulė debesėlį
Kaip mergaitę,
Ir aguonoj, liepsnažiedėj juokės, verkė, geidė,
Kad mėnulis kaspinais virpėtų,
Ir aušrinė kaip žvakutė šviestų!
Bet užmigo.
Ir svajužė kaip rasa nuslinko
Smilgos liemenėliu kol sudužo.
Ir pamiršo saulė debesėlį
Kaip mergaitė:
Pasikėlė, pasispyrė ir nuskrido.

STUDENTAI IR MOTERIS

ČIUKAS DĖLIS

(Piešiniai G. Botyriaus)

Kartą suėjo keletas studentų —
Visokio plauko, visokių šakų —
Inžinierius, dantistas, sociologas,
Ir teisininkas, filosofas, literatas,
Ir psichologas, matematikas, ir chemikas,
Ir įsileido į karštas polemikas —
Kas yra moteris?

Pirmasis ginčijosi filosofas:
"Bičiuliai, moteris tai egzistencijos esencija,
Tai tobuliausios formos apspręsta būtis.
Jinai — substancija su daugel akcidencijų —
Štai kas, bičiuliai, yra moteris."

"Cha-cha — šiaudai", jau sako matematikas.
"Kolega filosofas kalbat abstrakčiai.
Bet kam mums leistis į tas problematikas?
Paimkim išmieras, ištraukim šaknį ir
proporcingai atvirkščiai
Suintegruokime kiekvieno nario diferenciją.
Ir gausis kreivų linijų kvadratinė lygtis.
Štai kas, kolegos, yra moteris".

"Kolegos, krypstame nuo temos", sako
architektas.
"Mes apie moterį kalbėdami—jai turim
stilių nustatyti!
Mes turim sužinot, koks buvo pono
Viešpaties projektas,
Iš kokių medžiagų jisai norėjo Ievą pastatytie!
Kas yra moteris, vadinas, reiškia,

Visiems mums yra net perdaug jau aišku;
Bet ar tai gotika? barokas? Ar bizantika?
Kokios ji formos—apvali, smaili, ar
keturkampė ji?
Štai kur, kolegos, mūsų tema
Ir problema."

"O, tai paniekinimas grožio, tai skandalas!"—
Įsiterpė poetas, baisiai susijaudinęs, išbalęs.
"Matucti moterį, žiūrėti iš ko padaryta!
Bičiuliai, broliai, kaip galim toleruoti šita!
Juk moteris—kvapni gėlė, dangaus žydrynė,
Kurion pažvelgus, meilės priteka krūtinė,
Šviesi žvaigždė, vėjelio padvelkimas,
Tai jausmo ir širdies gaivinantis kūrimas,
Švelnumo simbolis ir grožio idealas —
Kitaip aptarti moterį, draugai, skandalas!"

"Klausykit, vyrai", rimtai sako chemikas,
"Mes nesileiskim į kvailas polemikas.
Juk visiems aišku—moterys tai gyviai,
Kurie yra pakrauti negatyviai,
Ir kai tik kur pajunta pliusą,
Tai tuoj ir traukia į tą pusę.
Juk tai molekulės, atomai, ionai,
Toks tik skirtumas—užvilkti sijonai.
Joms trūksta elektroninio balanso,
Užtat kiekviena proga jieško šansų."

"Gerai, gerai, bet pasakyk, tautieti,
Ar tie valentingumai, taip vadinami, yra
teisėti?"
Pasakė teisininkas ir tylėjo.
Daug niekad jisai nekalbėjo.

"Draugai', sako dantistas, "ką mes šnekalais
čia padarysim,
Ko gero tik dantis šnekėdami prarysim;
Kam reikia kišt supuvusian dantin sidabro
pliombą?
Nediskutuokime, tik pavadinkim moterį,
va, taip —
Anatominė bomba".
(Ir jis sau juokėsi, pasakęs juoką, juokdarys.
Jam niekad nerūpėjo, kas ta moteris —
Kam kvaršint vyrą?
Svarbu, kad yra.)

Lėtai pradėjo dėstyti sociologijos studentas:
"Moteris yra tokis instrumentas . . ."

"Teisingai", pertraukė dantistas, užveždamas
sociologui bliombą,
"Aš ir sakiau, kad moteris tai instrumentas
— bomba!"

SPORTAS

Rašo

P. GANVYTAS

AUGA SUSIDOMĖJIMAS SPORTU

Modernieji laikai gyvvenimui atnešė daug ko naujo. Prieš 20 metų jokiame religinio pobūdžio laikraštyje nebūtume radę žinių iš sportinio gyvenimo. Tačiau šiandien padėtis kitokia. Net "L'Osservatore Romano," Vatikano oficiozas, savo puslapiuose turi įsivedęs sporto skiltį. Sportas vis labiau pripažįstamas kaip svarbi auklėjimo priemonė.

Savo kalboje sporto žurnalistams Šv. Tėvas kartą yra pareiškęs, kad gerai suprastas sportas tarnauja pilnutinio žmogaus ugdymui, padeda žmoguje išplėtoti moralines ir dvasines galias. Tačiau sportas jokiu būdu negali būti pajungtas materialistiniams siekiams. Vis didesnis sportu domėjimasis pastebimas ir dvasiškijos tarpe. Kardinolas F. Spellman savo laiku yra buvęs pasižymėjęs sportininkas.

Lietuvių tėvų marijonų seminarijoje Hinsdale rasime puikią krepšinio aikštę, kurioje būsimieji kunigai žaidžia krepšinį. Vokietijoje yra žinomas Tėvas Walter, gyvenąs Dielheim, Baden, kuris po karo ėmėsi organizuoti jaunių futbolo komandą ir pats buvo jos treneris. Kitas kunigas, Tėvas Schulte, Vokietijoje yra pagarsėjęs savo įsteigta sklandymo mokykla, kurioje angliakasiai nemokamai mokomi skraidyti. O Nicos katedroje kartą kunigas pertraukė sakomą pamokslą, įterpdamas pranešimą, kad Nicos komanda laimėjo futbolo rungtynes prieš Lille miesto komandą. Tačiau tuoj pat jis pridėjo, kad jokiu būdu nepateisintini tie, kurie dėl šio sportinio įvykio visai tą dieną neatėję į bažnyčią. Kanadoje, prie Montrealio, vyko jaunimo žiemos stovykla, bet taip jau atsitiko, kad tą žiemą trūko sniego. Pamaldų metu kapelionas, atspėdamas visų stovyklautojų troškimus, maldoje išreiškė prašymą Aukščiausiajam, kad atsiųstų bent 60 cm sniego.

Sportas yra prigijęs ir daugelio valstybininkų bei žinomų pasaulio asmenų tarpe. Visi gerai žinome, kad prezidentas Eisenhoweris yra didelis golfo mėgėjas, kuris kiekvieną galimybę ir kiekvieną laisvą savaitgalį išnaudoja šiam populiariam žaidimui. Prieš jį buvęs prez. Trumanas yra labai geras pasagų mėtymo specialistas. Ypač geri jo metimai kaire ranka. Buvęs Jungtinių Tautų gen. sekretorius norvegas Trygve Lie yra pasižymėjęs savo gabumais slidžių sporte, futbole ir lengvojoje atletikoje.

Anglų užsienio reikalų min. Edenas kartą yra net pareiškęs, kad įtemptos futbolo rungtynės jam esančios daug įdomesnės, negu 10 tarptautinių konferencijų. Buvęs prancūzų prezidentas Vincent Auriol buvo prisiekęs medžiotojas. Anglų valdovai per kartų kartas yra parodę susidomėjimą kroketo žaidimu. Ir dabartinis karalienės Elzbietos vyras, Edinburgho kunigaikštis, esąs geras kroketo žaidėjas.

Arabijos monarchas Ibn Saud savo karališkuose rūmuose ne kartą stebi ir pats dalyvauja imtynių ir bokso rungtynėse. Dažnai ir savo svečius iškviečia imtynėms. Pasakojama, kad ir Stalinas buvo pasišovęs išmokti skraidyti. Visą laiką buvęs geras mokinys, bet egzaminų metu vis dėlto paspaudęs ne tą mygtuką, ir šalia skridęs instruktorius vos ne vos spėjęs išgelbėti raunonąjį diktatorių nuo mirties. Po to Stalinas niekada ir nebesėdęs į lėktuvą. Tačiau jis daug dėmesio skyręs šachmatams, kuriais domisi ir kitas komunistas Gromyko.

Arklių sportas yra užkariavęs ne vienos pasaulio garsenybės susidomėjimą. Garsusis Aga Khan skaitomas turįs didžiausią patyrimą arklių lenktynių sporte. Churchillis taip pat nemažą laiko yra pašventęs arklių sportui.

Taip sportas arba sportinis susidomėjimas riša daugelį žmonių: pradedant nuo paties popiežiaus Pijaus XII, kuris jaunystėje buvo entuziastingas alpinistas, dviratininkas ir plaukikas, nuo karalių ir prezidentų, ir baigiant mokyklos aikštėje kamuolį bemėtančiu moksleiviu.

LIETUVIŲ VASARIO 16-SIOS KREPŠININKAI

Daugelis bus girdėję apie Vasario 16-sios krepšinio komandą. Būnant Diepholze, jiems teko susitikti su daugeliu vokiečių komandų, ir beveik visas rungtynes mūsų vyrukai laimėjo.

Naujoje vietoje, Huettenfeld, jie gavo progų susitikti su stipresniais priešais. Sausio mėnesį jie dalyvavo **tarptautiniame studentų turnyre Bonnoje,** kur laimėjo antrą vietą (Jugoslavijos, labai stipri komanda laimėjo 1-ją vietą). Kovo 27 d. mūsų krepšininkai turėjo rungtynes su Vokietijos meisteriu Heidelberge. Prieš tris dienas jie buvo laimėję rungtynes prieš amerikiečių High school meisterį. Su krepšininkų komanda į Heidelbergą nuvažiavo dar apie 40 mokinių bei mokytojų, kurie norėjo padėti savo padrąsinančiu šaukimu. Mūsų vyrai labai gražiai žaidė. Jie tikrai parodė, kad lietuviai gali gerai visur pasirodyti. Visą laiką mūsiškiai vedė, tik pabaigoje, dėl vokiečių teisėjų kaltės, vokiečiams pasisekė pasivyti ir dar užmesti kelis metimus. Taip baigėsi rungtynės (52:61) mūsų nenaudai. Sekantį sykį tikimasi pasikviesti amerikieti teisėją ir sąžiningai laimėti prieš Vokietijos meisterį.

Bet visa tai gali likti tik svajonė, nes jie neturi dar krepšinio aikštelės, o be to, du geriausi žaidėjai, abiturientai, ateitininkai, 28 kovo pakelti į vyr. ateitininkus, baigia prieš Velykas gimnaziją ir išvažiuoja studijuoti.

V. D.

Ir ginčas vis karštėjo, ir svaidė jie ugnis,
Bet niekad nesusitarė, kas moteris.

Ir štai jiems besiginčyjant, pro šalį ėjo
Mergaitė, na, kaip pasaka, graži:
Jos rudos akys, tamsios garbanos suveltos vėjo,
Ir eidama ji taip vingiavo, Dievaži . . .

Visi, kaip susitarę, jon sužiūro:
Minty matavo matematikas, kokia ji tūrio;
Filosofas tuoj susimąstė apie būtį;
Poetui ji atrodė, kap gegutė;
Skaičiavo chemikas savuosius elementus;
(Dantisto mintyje taip pat šėtonas),
Inžinierius atydžiai studijavo siluetą,
O teisininkas mąstė, ar teisėta.

Visi, susmeigę jon akis,
Neabejojo, kad tai moteris.

Tik vienas kažkodėl iš jų nepaisė,
Iš kur mergaitė ta, ir kur nueis ji.
Jis tik abejojo ir žiūrėjo,
Kaip jo bičiulių akys iš viršaus į apačią judėjo,
Jam visai nerūpėjo reginys neblogas —
Jisai, mat, buvo psichologas.

LIETUVOS NACIONALINĖ M[illegible]YDO B[illegible]OTEKA

DARBAI ŽMONĖS

LIETUVAITĖ TARPTAUTINIAME SUVAŽIAVIME

Š. m. balandžio 20—26 dienomis, Manhattanville kolegijoje, Purchase, N. Y., netoli New Yorko, įvyko tarptautinis pasaulio katalikių jaunų moterų ir mergaičių federacijos (World Federation of Catholic Young Women and Girls) suvažiavimas ir studijų dienos. Ši federacija apjungia 73 tautines moterų ir mergaičių organizacijas 94 kraštuose. Jos narių priskaitoma virš 10 milionų. Federacijos tikslas yra stiprinti draugystės ryšius tarp įvairių tautų, svarstyti ir iškelti aktualius moterų klausimus, organizuoti studijų dienas ir stovyklas, reprezentuoti katalikes moteris kitose tarptautinėse organizacijose.

Ryšiui palaikyti federacija trimis kalbomis — ispanų, prancūzų ir anglų — leidžia savo žurnalą. Kas antri metai šaukiami visuotini suvažiavimai. Iki šiol jie visi būdavo Europoje, tik šiemet pirmą kartą federacijos istorijoje toks suvažiavimas buvo sukviestas J. A. Valstybėse.

Jame dalyvavo atstovės iš 35 pasaulio tautų — apie 500 dalyvių. Nepaprastai gausiai buvo atstovaujama Pietų Amerika ir kiti ispaniškai kalbantieji kraštai. Savo atstovus buvo prisiuntę daugelis Europos, Azijos ir Afrikos kraštų. **Lietuvą atstovavo delegacija iš vienos atstovės — stud. Rutos Žukauskaitės,** studijuojančios Annhurst kolegijoje, Putname.

Pagrindinė suvažiav. tema buvo: "Apaštalavimas ir mūsų tarptautinė atsakomybė". Tema buvo išnagrinėta per visą eilę išsamių paskaitų ir diskusijų. Prelegentais buvo žymūs kalbėtojai, vyskupai ir katalikių moterų veikėjos.

Kita suvažiavimo tema, kuri susilaukė didžiulio dėmesio buvo: "Jaunimo problemos". Pranešimus, kuriuose buvo gražiai nušviesti atskirų kraštų jaunimo rūpesčiai, padarė Meksikos atstovė, kalbėdama už visą Pietų Ameriką, kinietė ir indė — už Aziją, Gold Coast atstovė — už Afriką, italė — už vakarų Europą ir lietuvaitė — už rytinės Europos kraštus.

Rūtos Žukauskaitės pranešimas— paskaita — buvo paruoštas nepaprastai kruopščiai, gražiai perduotas anglų kalboje ir visoms suvažiavimo dalyvėms paliko didelį įspūdį. Iš vėlesnių pasikalbėjimų su kitomis delegatėmis teko patirti, kad daugelis klausytojų net verkė, girdėdamos Lietuvos ir kitų komunizmo pavergtųjų kraštų tragediją ir jos jaunimo rūpesčius. Jos paskaita buvo atspausdinta, ir visi egzemplioriai buvo greitai dalyvių išgraibstyti.

Diskusijose daugelio tautų atstovės iškėlė faktą, kad atvykę į JAV studentai dažnai patenka į protestantišką, liberalistinę ir net komunistinę globą ir, grįžę į savo kraštus, jie daugiau žalos parsiveža, negu naudos. Ir iš čia studijuojančių virš 500 lietuvių studentų, didesnė dalis studijuoja valstybinėse ar taip vadinamose "non-sectarian" kolegijose. Ta proga lietuvių studentų vardu buvo paprašyta didesnės paramos stipendijų forma katalikiškuose universitetuose ir kolegijose.

Suvažiavimą telegramomis sveikino pats Šventasis Tėvas, JAV prezidentas, Šventojo Sosto atstovas Washingtone, Amerikos kardinolai ir kt.

Suvažiavimo metu dalyvėms buvo suruošta keletas išvykų į artimesnes ir tolimesnes vietoves. Buvo aplankyta New Rochelle kolegija, Maryknoll vienuolynas, New Yorkas ir Washingtonas. Balandžio 23 d. vakare įvyko tarptautinis laužas, kuriame įvairios tautos pasirodė savo meniniais sugebėjimais. Lietuvos atstovė, nors ir viena pati, savo nuoširdžia liaudies daina "Ko liūdi, putinėli" vistiek sugebėjo pavergti klausytojų širdis.

AT-KŲ DVASIOS VADO PRAŠYMAS

Gegužės 30 d. Pijus X, ateitininkų šūkio: "Visa atnaujinti Kristuje", paskelbėjas, bus paskelbtas šventuoju. Kilus minčiai, kad jį būtų gera ateitininkams pasirinkti dangiškuoju globėju, Vyriausioji Federacijos Valdyba pavedė man tuo reikalu rūpintis, kad iki ateinančiojo ateitininkų kongreso Chicagoje Popiežius Pijus XII paskirtų jį visos ateitininkijos globėju. Vyriausiajai Ateitininkų Federacijos Valdybai įsakius, sąjungų centro valdybos savo padaliniams jau senai išsiuntinėjo aplinkraščius, įsakydamos tuo reikalu rašyti Jo Šventenybei Popiežiui Pijui XII prašymus dviem kalbom: vieną lietuviškai, o kitą ta kalba, kuria kalba to krašto žmonės, kur yra ateitininkų padaliniai. Visi gi sąjungų centrai ir apygardų valdybos, kur jos yra, taip pat turi tokius prašymus parašyti.

Kadangi šv. Pijų X globėju norėtume gauti iki ateinančio rudens, tai laiko nedaug beliko, turint galvoje, kad Romos Kūrija nuo liepos 15 iki rugsėjo 15 d. atostogauja, dėl to moksleivių kuopos, studentų draugovės ir sendraugių skyriai prašomi skubiai tokius prašymus parašyti ir siųsti tiesiog Ateitininkų Federacijos dvasios vadui šiuo adresu: Tėv. Viktoras Gidžiūnas, O. F. M., 32 Rusholme Pk. Cres., Toronto, Ont., Canada.

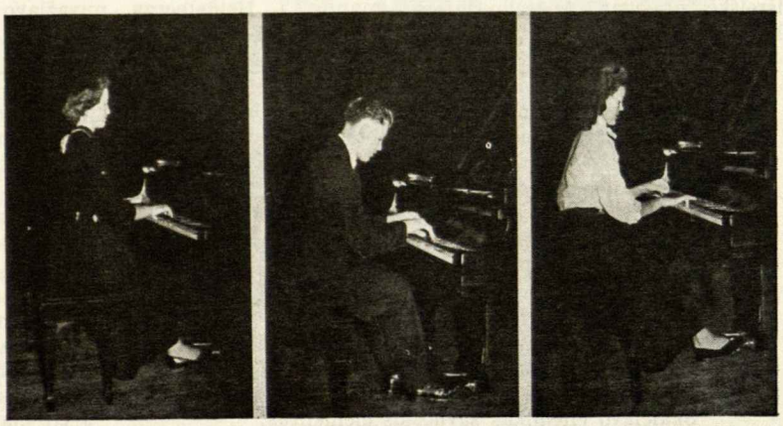

A. Kūčiūno piano studijos koncerte Chicagoje dalyvavo šie moksleiviai at-kai: Angelė Katelytė, Egidijus Valaitis, Stasė Jonikaitė. Nuotr. B. L.

MALDOS UŽ LIETUVĄ

Šiemet sukanka 20 metų nuo Lietuvos paaukojimo Švč. Jėzaus Širdžiai. Taip pat šiemet yra ir šventieji Marijos metai. Ištikus mūsų tautą didelei nelaimei, norime ją pavesti ir Švč. Marijos globai. Todėl Lietuvos vyskupai yra padarę Lietuvos paaukojimo Šv. Marijos Nekalčiausiai Širdžiai aktą. Šia proga J. E. vysk. V. Brizgys kreipiasi į viso pasaulio lietuvius prašydamas, kad šiuos metus atžymėtume ypatingu būdu. Pirma. Paaukokime Jėzaus ir Marijos Širdims visas lietuvių šeimas visame pasaulyje. Antra. Padarykime ypatingų maldų ir aukos darbų dienomis už kenčiančią Lietuvą ir mūsų tautą šias keturias šių metų dienas: Lietuvos paaukojimą Šv. Jėzaus Širdžiai (liepos 1.), Jėzaus Širdies šventės dieną (liepos 25), Lietuvos paaukojimo Šv. Marijos Nekalčiausiai Širdžiai (geg. 13) ir Šv. Marijos Nekalčiausios Širdies šventės dieną (rugp. 22).

Liet. vyskupai 1951 m. paaukojo Lietuvą ir viso pasaulio lietuvius Nekalčiausiai Marijos Širdžiai ir paskyrė geg. 13 d. Nekalč. Marijos Širdies nuolatine šventę. Marijos Nekalto Prasidėjimo 100 m. dogmos paskelbimo proga popiežius Pijus XII savo enciklikoje Fulgens Corona kviečia viso pasaulio tikinčiuosius ypatingai melstis už pasaulio taiką ir kenčiančią Bažnyčią už geležinės uždangos. Todėl gegužės 13 d. viso pasaulio lietuviai ir meldėsi už pasaulio taiką, Lietuvos laisvę ir pavergtą tylinčią Bažnyčią.

Fatimos Marijos Sąjūdis, įsijungęs į tarptautinę katalikų organizaciją, pasivadinęs Melynąja Armija, kviečia visus lietuvius prisidėti prie šio raginimo. Mėlynoji Armija prašo melsti Marijos užtarymo ir vykdyti Jos pasakytus 1917 m. Fatimoje prašymus:

1. Sąžiningai atlikti savo pareigas.
2. Garbinti Marijos Nekalčiausią Širdį ir Jai pasiaukoti.
3. Kiekvieno mėnesio pirmąjį šeštadienį priimti šv. Komuniją, kaip atgailos Komuniją permaldavimui Viešpaties už Jam padarytus įžeidimus.
4. Kiekvieną dieną kalbėti rožančių, pavieniai ar šeimose; po kiekvienos paslapties pridėti pačios Marijos išmokytus žodžius; "Mano Jėzau, atleisk mums mūsų nuodėmes, apsaugok mus nuo pragaro ugnies, nuvesk į dangų visas sielas ir padėk ypač toms, kurioms Tavo pagelbos labiausiai reikia."

Mėlynoji Armija prašo visus katalikiškų organizacijų narius, o taip pat visus neorganizuotus lietuvius katalikus, būti šio sąjūdžio nariais.

Mėlynosios Armijos, lietuviškojo skyriaus centras yra Bostone. Pirmininkauja Dr. P. Kaladė, sekretoriauja Dr. J. Leimonas.

Marija - Teresė Čiuprinskaitė, gimusi 1935 m. Alvite, pradžios mokslą ėjo Lietuvoje ir Vokietijoje, gimnaziją lankė Klein-Wittensee, dabar baigė St. Mary's Academy Windsore, Kanadoje. Mano studijuoti pedagogiką ir kalbas. Veikli ateitininkė, Windsoro vyr. at-kų kuopos sekretorė.

---

* **Galina Macelytė**, studijuojanti St. Joseph kolegijoje, Ohio valstybėje, laimėjo pirmąją vietą savo kurso rašinių konkurse. Ji rašinį buvo pavadinusi: "Marija mano gyvenime". Jame aprašė savo pergyvenimus iš antrojo Pasaulinio karo, oro puolimų, tremties gyvenimo, pabrėždama, kad visuose pavojuose ji jautė nuolatinę Marijos globą. Galinos Macelytės fotografija ir trumpas aprašymas tilpo kolegijos laikraštėlyje.

* **Moksleivių Tautinis Ansamblis** Chicagoje subūrė į savo eiles apie 170 jaunų dainininkų, šokėjų ir instrumentalistų. Su dideliu entuziazmu ansamblis ruošiasi didesniems pasirodymams. Ansamblį remia Mokyklos Bičiuliai — moksleivių tėvų komitetas.

VISUOMENINIS GYVENIMAS

* **"Giedros" korporacija** tremtyje yra vienas iš veikliausių ateitininkų vienetų. Pernai giedrininkės atšventė korporacijos 25 metų sukaktį, šiemet Chicagoje įsisteigė studenčių ateitininkių korp. Giedra— senųjų Lietuvos giedrininkių tęsinys. Tiesa, "Giedra" jau buvo atsikūrusi 1947 metais Frankfurto universitete, Vokietijoje, bet prasidėjus emigracijai, korporantės vėl išsisklaidė po įvairius kraštus.

* **Prel. M. Krupavičius,** VLIKo pirmininkas, gegužės pradžioje atvyko į J. A. Valstybes, kur numato prabuti keletą mėnesių. Prelatas M. Krupavičius šiemet švenčia dvi garbingas sukaktis: jam sueina 40 metų kai įšventintas kunigu ir 50 metų kai dalyvauja spaudoje.

* **Vasario 16 gimnazija** šiemet baigė 3 abiturientai: P. Kazirskis, K. Dikšaitis ir L. Venclova. Baigiamųjų egzaminų lietuvių kalbos rašomojo darbo tema buvo "Abituriento pareigos lietuvybei".

* **Lietuviškosios Spaudos Metais** paskelbtas laikotarpis nuo šių metų gegužės 7 d. iki 1955 m. gegužės 7 d. Per šiuos metus JAV Lietuvių Bendruomenės Lokas kviečia visus lietuvius kuo iškilmingiau ir prasmingiau paminėti lietuviškosios spaudos metus.

* **Lietuvos Vyčių kūrėjui** a. a. Mykolui Norkūnui prisiminti ant jo kapo Lawrence, Mass., pastatytas gražus paminklas. Balandžio 25 d. paminklas buvo pašventintas, susirinkus gausiam būriui vyčių. Šventinimo apeigas atliko Lietuvos Vyčių dvasios vadas kun. A. Kontautas. Kalbėjo prel. Pr. Juras, Juozas Bolevičius ir kt.

KULTŪRINĖ APŽVALGA

* **Kan. M. Vaitkus,** vienas iš mūsų senosios kartos rašytojų, pasižymi dideliu ir nenuilstamu judrumu lietuviškosios kultūros veikloje. Jis dalyvauja visuose didesniuose kultūriniuose parengimuose. Gegužės pradžioje M. Vaitkus Chicagoje pasakė pagrindinę kalbą, minint 50 metų spaudos atgavimo sukaktį.

* **Izidorius Vasiliūnas,** žymusis lietuvių smuikininkas, ilgą laiką gyvenęs Kolumbijoje, Pietų Amerikoje, neseniai atvyko į JAV ir apsigyveno Bostone.

* **Viešoji New Yorko biblioteka,** viena iš didžiausių bibliotekų Amerikoje gauna kiekvieną "Ateities" numerį. Įdomu, kad šiuo metu biblioteka gauna tik tris lietuviškus periodinius leidinius: "Ateitį", "Vytį" ir . . . komunistinę "Laisvę".

* **Lietuvos pašto ženklų parodą** Chicagoje surengė lietuvių filatelistų draugija "Lietuva" š. m. gegužės 1—2 dienomis. Parodoje dalyvavo 19 lietuvių filatelistų, išstatydami pačius rečiausius ir brangiausius Lietuvos pašto ženklus.

ATSKLEISTA KNYGA

ALĖS RŪTOS "DUKTĖ"

Pasiženklinusi praeitų metų data, bet į šiuos metus gerokai pasistūmėjusi, iš Vokietijos, "Bendrijos" leidyklos išleista, atkeliavo Alės Rūtos "Duktė" — apysaka, apimanti net 249 didesnio formato puslapius. Tai stambi knyga, į kurią autorė įdėjo ne tik daug darbo, bet ir širdies.

Ji nukelia skaitytoją į Nepriklausomą Lietuvą, į lietuvišką mokyklą kurios jau nepažįsta dabarties jaunimas. Gražiame kaime, Aukštaitijoje, auga ir vyriausia apysakos veikėja Augė. Ji per vasarą kartu su visais dirba ūkyje, o rudenį išvažiuoja į gimnaziją. Taip žengia iš metų į metus. Kaime pabunda ir jos meilė. Įsimyli gražia romantiška meile gimnazistą, ir jai rodos, kad tik tas yra išrinktasis. Tačiau išvykus į mokytojų seminariją, į Kauną, o gimnazistui likus kaime, atsiranda naujos draugystės. Pasimaišo studentas muzikas. Baigus seminariją, paskirta Kaune mokytojauti, o vėliau nukelta į Vilnių. Ten vėl ateina naujos simpatijos ir galų gale — daktaras, jos būsimasis vyras. Jis patraukia ją savo nekasdieniškumu, ir Augė išteka.

Tolimesniuose apysakos puslapiuose autorė per visas tautos nelaimes Augę su vaikais išveda į Vokietiją, o vyrą palieka Lietuvoje. Atsiskyrusi nuo savo mylimojo, ji nepalūžta, net ir tada, kai sutinka muziką, kuris ir dabar jai nėra abejingas. Ji atkeliauja į Ameriką ir geriau pasirenka vargą, bet pasilieka ištikima priesaikai, lietuvio padorumui, savo šeimai.

Šalia jos praeina ir visa eilė antraeilių veikėjų su savo meilių, simpatijų ar kitomis istorijomis, bet jie apysakai neturi lemiamos reikšmės. Autorė nesiveržia į psichologines gilumas, į problemas. Skaidriu moteriškumu tik pasakoja savo žmonių likimą ir jais tiki. Tiki ir skaitytojas jais, nes autorė paperka giliu nuoširdumu.

Alė Rūta

Autorė giliai myli savo gimtą žemę — Lietuvą, sielojasi jos vargais, kartais nevengia nukrypti net į publicistiką. Kai kur ištęsia pasakojimus, per daug sustoja ties smulkmenom, tuo sustabdydama visą apysakos slinktį. Ypač ištęsta knygos pradžia, o patys pirmieji puslapiai per daug atskleidžia apysakos intrygą.

Jos žmonės, skaidrūs, šviesūs. Jos vaizduojamas pasaulis paprastas ir nuoširdus. Ir skaitytoją ji stiprins savo moraline nuotaika.

Jeronimo Cicėno

"VILNIUS TARP AUDRŲ"

Praeitais metais išėjo vienas iš stambiausių publicistinių veikalų— Jeronimo Cicėno "Vilnius tarp audrų". Iki šiol visas kalbas apie Vilnių pradėdavome nuo Gedimino, risdavomės per kunigaikščius, karalius ir sustodavome, atsidaužę į 19 amžių. Taip galėjome suminėti net kiekvieno pastato istoriją, kuo tiksliausiai nustatyti jo stilių, bet ką pergyveno mūsų sostinė, kai ją atplėšė lenkai, niekas tiksliai nežinojome.

J. Cicėnas — vilnietis — pats pergyvenęs lenkišką priespaudą, panoro parodyti mūsų laikų Vilnių pilną žaizdų, vilčių ir nuolatinio veržimosi. Tad labai gerai, kad autorius atsisakė ilgos šimtmečių istorijos, su kuria galima susidurti ir kitose knygose, ir sustojo prie okupacijos laikų. Šias Vilniaus audras, pradėjęs nuo 1 d. karo, nuo nepriklausomybės dienų, jis ir pasakoja per 561 puslapį. Ne tuščiais žodžiais išvedžioja visas lenkų suktybes, bet sutelkia begales faktų faktelių, datų, dokumentų. Prie to prideda savo gilią simpatiją tam kunigaikščių miestui, kenčiančiam lietuviui. Tad ir visa knyga išėjo šilta, pagaunanti ir nuteikianti dirbti, kovoti, budėti, kad vėl mūsų sostinė neatsidurtų audrose ir svetimose rankose. Vilniaus problema, kaip teigia autorius ir kaip sukasi visi politikos ratai, dar nebaigta. Tad ši knyga ir yra geras šaltinis studijoms.

Sutelkęs tokią gausybę medžiogos, autorius kai kur išsiplėtė, nukrypo į smulkmenas. Ypač gana smulkiai nužymėta socialistų veikla, o pro katalikų veiklą lyg pračiuožta paviršium. Bet tai tik smulkmenos, nes autorius vis tiek išlaiko objektyvumą ir tais pačiais

MENO PASAULYJE

* **Dail. V. K. Jonyno** paroda atidaryta New Yorke gegužės 8 d. Weyhe galerijoje, kur tęsis visą mėnesį. Parodoje išstatyta 25 grafikos, akvarelės ir pieštuko kūriniai.

* **Dail. V. Romas Viesulas** dalyvavo tarptautinėje spalvotos grafikos parodoje Cincinati mieste. Parodoje dalyvavo 24 tautos iš Europos, Azijos, Pietų ir Šiaurės Amerikos. Gražiai išleistame kataloge šalia visų tautų pažymėta ir Lietuva, kartu pridedant, kad dailininkas šiuo metu gyvena New Yorke. R. Viesulo buvo išstatytas vienas darbas, kurį parodos rengėjai pasirinko iš vienos meno galerijos New Yorke. Parodoje yra ir modernistų garsenybių: Braque, Chagall, Picasso ir kit.

* **Ada Korsakaitė,** ateitininkė, studijuoja meną vienoje Los Angeles kolegijoje ir šiemet baigia studijas. Su savo kūriniais jau yra dalyvavusi meno parodose. Gegužės mėn. vienas jos darbas — "Šventoji naktis" — buvo išstatytas Brooklyno Meno muziejaus surengtoje grafikos parodoje.

* **Dail. J. Rimša,** kuris sekmingai reiškiasi visoje P. Amerikoje, balandžio mėn. buvo surengęs savo kūrinių parodą Peru valstybėje, Limos mieste. Iš ten žada atvykti į JAV.

* **Dail. Adomas Galdikas,** gegužės 21 d. vienoje New Yorko galerijoje atidaro savo kūrinių parodą.

katalikų reikalais sielojasi, nes lenkai labai stipriai spaudė bažnyčią, norėdami sulenkinti kraštą.

Knyga išleista gražiai, gausiai iliustruota. Ji rekomenduotina visiems, ypač studentams, kurie dažnai susiduria su Lietuvos klausimu kitataučių kolegų tarpe. Iš jos galės pasisemti nemaža faktų ir išryškinti dar nesibaigiantį Vilniaus klausimą.

(**Jeronimas Cicėnas, VILNIUS TARP AUDRŲ,** Išleido Terra, Chicagoje, 561 psl. Viršelis dail. P. Augiaus).

Alfonso Nyko Niliūno

"Orfėjaus medis" laimėjo Aidų premiją

Taip pat su praeitų metų data pasirodė gražiai išleista Alfonso Nykos Nyliūno "Orfėjaus medis" — eilėraščių rinkinys. Mėgstantiems poeziją, ypač moderniąją, jis jau pažįstamas su "Praradimo simfonijų" rinkiniu.

Alfonsas Nyka Niliūnas

Ir šioje knygoje poetas gaivališkais vaizdais pasakoja išblokštojo žmogaus dramą, praskleisdamas jos net kraštutines situacijas, įsiveržda mas į filosofines aukštumas. Taip dažnai jo eilės virsta ištisa minčių grandim, — filosofija. Jis sielojasi dėl nūdienos žmogaus likimo, bet nėra pesimistas, — priešingai jis lyg herojus veržiasi į kovą, iškėlęs šviesius žibintus. Šalia tų dinamiškų minčių ir vaizdų, moka nuostabiais vaizdais pasakoti savo namų prisiminimą. Lyg gražūs tapybos paveikslai prasiveria jo eilėraščiai, kur daug sopulio, ilgesio, nerimo.

Šiai knygai "Aidai" — kultūros žurnalas — ir paskyrė grožinės literatūros premiją — 500 dol. Premijos iškilmingas įteikimas ir literatūros vakaras įvyko Brooklyne per atvelykį, balandžio 25 d.

PRIE TIESOS UGNIAKURO

Neseniai išėjo iš spaudos prel. L. Tulabos knyga "Kad kūrentųsi." Tai tarytum bažnytinių metų vadovė, kuri lydi tikinčiuosius nuo pirmojo Advento sekmadienio ligi Sekminių meto pabaigos ir išryškina pagrindines sekmadienį skaitomos Evangelijos mintis. Autorius, leisdamas knygą į žmones, tikisi, kad "ši knyga galės būti naudinga kunigams, rengiant pamokslus, bet nemažiau taip pat pasauliečiams, ypač ateitininkijai, kaip medžiaga dvasiniams pasiskaitymams" (pratartyje).

Knygos kalba sklandi, išpuošta gausiai citatomis ir lietuviškos poezijos ištraukmis.

(Prel. L. Tulaba: **"Kad kūrentųsi".** Išleido prel. P. Juras. Roma—1954. Tipografia Fausto Failli. Psl. XVII + 242). **J. G.**

Stasio Džiugo

"KIŠKUČIO VARDINĖS"

Su praeitų metų data Spaudos Klubas Chicagoje išleido Stasio Džiugo "Kiškučio vardines" eilėraščių knygą mūsų mažiesiems.

Rinkinio pirmoji dalis praskleidžia Lietuvos paveikslus. Ten vaikai lenktyniauja su šuniukais, gaidžiais, kalbasi su lapėm, eina į mokyklą, stato malūnėlius, dirvą aria; ten per žaliąsias Sekmines kiškiai kelia vardines. Su žiemos vaizdais ir užsiskleidžia tie brangūs ir trapūs prisiminimai.

Toliau prasiveria "Svetimųjų žemė',' kur nuolat iškyla paliktos tėvynės prisiminimai, auga ilgesys, įdėtas į žaidimus, maldas, šventes. Visa knyga baigiasi malda už tėvynę.

Knygelė — daili ir graži — lyg puokštė įteikiama mūsų mažiesiems. Ten sutelktos visos gražiausios gėlės — tėvynės meilė, taurumas, linksmumas, malda. Ir jaunieji skaitytojai šias St. Džiugo eiles, nes jos patrauklios, nuoširdžios vaizdingos, dinamiškos.

Forminiu atžvilgiu kai kur galėtų būti sklandesnės. Vaikai nemėgsta imantrumų, jie tikri "klasikai". Ir juo griežčiau suskanduota, tiksliau surimuota, juo lengviau jie atsimena ir pasilaiko. St. Džiugas kai kur staigiai peršoka, į eilutės galą įbruka trumpučius žodelius, kas sustabdo visą dinamiką, pvz., "Skrenda ji per kiemą, štai".

Autoriui reiktų praplėsti ir eilių tematiką. Vaikų eilėraščiai tobuliausiai prisitaiko prie gyvenimo, nes kitaip jiems bus neįdomu. Ir toks artojėlio priminimas jiems jau svetimas, bet jie mielai skaitys "Kiškučio vardines" (eilėraštį), nes čia viską veda gražus dinamiškas vaizdas.

Iliustravo žinoma vaikų knygų dailininkė V. Stančikaitė, ypač nuotaikingai nupiešti kiškiukai.

Knyga rekomenduotina visam jaunimui, ypač tiems, kure pradeda savarankiškai deklamuoti. Ji ne tik neapvils, bet ir pradžiugins.

Stasio Būdavo

"UŽDRAUSTAS STEBUKLAS"

Stasius Būdavas šioj neseniai pasirodžiusioj knygoj nuveda skaitytoją į Vokietiją, į nacių laikus. Keletą lietuvių sukiša į darbo stovyklas. Ten pakliūva ir Petras, vyriausias romano veikėjas. Ir jis graudena savo draugus: neprasidėkime su vokietaitėmis, nes tai nacių uždraustas stebuklas. Tačiau jam pačiam vėliau tenka susidurti su Erna Morgenstrahl — austre. Įsimyli vienas kitą. Kartu pergyvena visokius bombardavimus. Kai vokiečiai gaudo lietuvius, Erna jam ir kitiems padeda. Tačiau Petras supranta, kad yra negera draugauti su austre. Toliau autorius nesprendžia, palikdamas pačiam gyvenimui išrišti visus painius siūlus. Jis Petrą išsiunčia iš Linzo pas seserį.

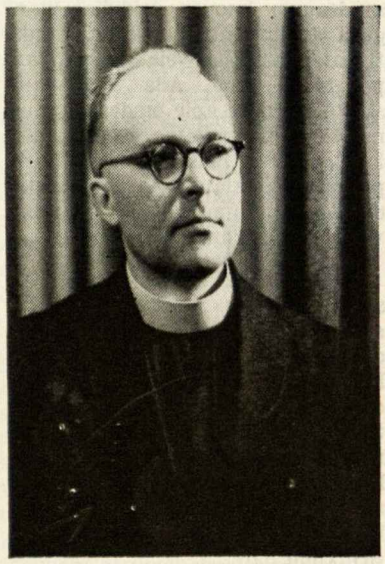

St. Būdavas

Nejieškodamas kokių didesnių problemų ar psichologijos, šviesiais brūkšniais vaizduoja šią meilės istoriją. Supindamas visokių nuotykių, skleidžia charakterius, iš kurių ryškiausia išėjo Erna.

Autorius ypač mėgsta dialogus. Tada nenorom išsitęsia romanas. Ypač ištęsta pradžia, kol autorius suveda pagrindinius veikėjus.

(**Stasius Būdavas — UŽDRAUSTAS STEBUKLAS,** romanas, išleido Gabija 1954 m., Brooklyne, 248 psl. Viršelis dail. A. Bielskio. Kaina 2.60 dol.) **A. K.**

---

* **Pirmas lietuvių elementorius** buvo atspausdintas prieš 45 metus — 1909 metais. Jo autorius buvo pedagogas Ksaveras Sakalauskas — Vanagėlis. Elementorius vadinosi "Dovanėlė", buvo iliustruotas ir spausdintas Vilniuje, Zavadskio spaustuvėje.

PLAČIAME PASAULYJE

IŠ LOS ANGELES AT-KŲ VEIKLOS

Los Angeles ateitininkų sendraugių kuopa išsirinko naują valdybą, susidedančią iš Juozo Kojelio, Juozo Ažuolaičio ir Felikso Kudirkos. Vasario mėn. 21 d. įvyko kuops susirinkimas. Dvasios vadas kun. V. Šiliauskas skaitė paskaitą, kurioje jis iškėlė Marijos Metų reikšmę ateitininko gyvenime ir plačiau paaiškino Marijos dangun paėmimo dogmą. Kadangi Los Angelės studentų kuopos dėl mažo narių skaičiaus įsteigti šiuo laiku negalima sendraugių kuopos valdybas stengiasi studentus kuo veikliau įtraukti į ateitininkišką veikimą savo tarpe. Meno stud. Ada Korsakaitė skaitė paskaitą apie modernųjį meną. Šią temą palietus, žinoma, diskusijos buvo neišvengiamos. Buvo paliesti toki klausimai, kaip tautos dvasios jieškojimas mene, estetizmo vieta moderniame mene, ir t. t.

Kovo mėn. 21 d. įvyko kitas susirinkimas kun. Jankaus bute. Kadangi Los Angeles ateitininkų sendraugių kuopai priklauso didelė dalis Los Angeles intelektualų, tad ir diskusijos bei paskaitos būna atitinkamo pobūdžio. Šiame susirinkime Juozas Ažuolaitis kalbėjo apie krikščioniškos kultūros įtaką vakarų civilizacijoje. Diskusijos šiuo ir kitais klausimais užėmė didesnę susirinkimo dalį.

Tarp kitų planų šiais metais numatyta suruošti Marijos akademiją, jaun. ateitininkų šventę, kultūrinę-istorinę iškylą ir kt.

Dalia Karaliūtė

HARTFORD, CONN.

Nauja narė. Nors ir po vieną, bet mūsų gretos auga. Į studentų ateitininkų draugovę įstojo nauja narė: St. Rumbutytė, dabartiniu metu gyvenanti New Britaine.

Susirinkimai. Kadangi mūsų studentų at-kų draugovė neturi labai daug narių, tad susirinkimus daromė narių butuose. Tokiu būdu susidaro daug jaukesnė nuotaika, o po susirinkimų prie kavutės praleidžiame ne vieną jaukią valandėlę, pasidalindami mintimis ar bediskutuodami įvairius klausimus.

Kiekvieno susirinkimo pagrindą sudaro referatas, skaitomas pačių draugovės narių. Buvo jau skaityta Zenono Bungardo referatas apie kultūrą. Paskiausiame susirinkime Birutė Empakerytė skaitė referatą: "Seniausia Oriento literatūra: Egiptas, Indija, Kinija ir mahomedoniškas pasaulis.' Sekančiame susirinkime numatytas Juozo Navicko referatas.

B. E.

RUOŠIASI AUKLĖJIMO DARBUI

Chicago. Balandžio 4 d. Chicagos studentai ateitininkai turėjo susirinkimą kuriame buvo nagrinėjama įdomi tema: "Mokytojo darbas ateities Lietuvoje". Išsamų referatą šia tema buvo paruošusi stud. Dalilė Valančiūtė. Apžvelgusi švietimo darbą nepriklausomoje Lietuvoje, referentė priėjo prie konkrečių nurodymų, kaip geriausiai lietuviškasis jaunimas dabar galėtų pasiruošti mokytojo darbui Lietuvoje. Kiekvienos mokslo srities specialistai bus reikalingi, tačiau didelės svarbos turės lietuvių k. mokytojai. Šiuo metu lietuvių kalbą studijuoti Amerikos kontinente galima tik Pennsylvanios ir Montrealio universitetuose. Praktiškos naudos būsimiesiems mokytojams gali duoti jaunesniųjų moksleivių ateitininkų kuopelių globojimas.

Referatas iššaukė gyvas diskusijas. Susirinkimui vadovavo Petras Aleksa, sekretoriavo Gražina Musteikytė. Chicagos studentų ateitininkų draugovei šiuo metu vadovauja Jonas Šoliūnas.

F. Paluhinskas.

— Dr. Petras Žemaitis, neseniai baigęs Vokietijoj medicinos studijas, apsigyveno Detroite ir pradėjo dirbti Harper ligoninėje.

— Vladas Baltrušaitis, Kauno operos solistas, vadovavęs Lietuvoje Ateitininkų Chorui, vėl dirba su ateitininkų choru Chicagoje.

— Dr. Petras Kisielius buvo vienas iš entuziastų atgaivinti Chicagoje ateitininkų chorą.

— Inž. Alfonsas Pargauskas, "Grandies" korporantas, gegužės 1 dieną Chicagoje susituokė su Vlada Stankaityte.

— Kun. Dr. Stasys Valiušaitis New Yorke vadovauja komitetui, kuris spalio mėn. rengia didžiulį Balfo 10 metų sukakties minėjimą.

— Onutė Stankaitytė šį pavasarį baigia studijas Nazareth kolegijoje, Michigan. Ji yra gavusi stipendiją tęsti studijoms Europoje.

PASAKOS

Pasakų mėgėjai turi atkreipti dėmesį į praeitais metais pasirodžiusias **H. Ch. Anderseno "Pasakas"**, dvi knygas, ir šiais metais **V. Krėvės "Rytų pasakos"**.

Anderseno pristatyti nereikia, jis žinomas visam pasauliui. Lietuviams senokai jį išvertė J. Balčikonis, buvęs liet. kalbos profesorius. Kalba tiksli, sklandi, nors kai kurios formos kiek ir pasenusios. Tačiau ją drąsiai gali skaityti jaunimas ir iš jos išmokti mūsų kalbos. Ji gali pakeisti tų pačių pasakų angliškąją vertimą.

V. Krėvės "Rytų pasakos", išleistos antra laida, nukelia į tą nuostabų kraštą Indiją ir, sutelkęs anos šalies koloritą, papasakoja gražių pasakų. Jos nepasibaigia tuščiais nuotykiais, — kartu giliai byloja ir gilią prasmę.

AMERIKONIŠKO CENTO AUTORIUS—LIETUVIS

Nedaugelis gal težino, kad kiekvieną dieną sutinkamo varinio pinigėlio—vieno amerikoniško cento—kūrėjas buvo lietuvis. Nuo jo mirties šių metų gegužės 5 d. suėjo 30 metų. Tai buvo **Viktoras Baranauskas**, amerikiečių tarpe žinomas Victor D. Brenner vardu.

V. Baranauskas dar pereito šimtmečio gale Šiauliuose buvo įsteigęs graviūros įmonę. Paskui turėjęs iš rusų valdomos Lietuvos pabėgti ir atsirado Amerikoje. Kurį laiką pagyveno New Yorke, vėliau išvyko Paryžiun, kur studijavo meną. Studijų metu artimai buvo susidraugavęs su skulptorium Rodinu. Paryžiuje Baranauskas dalyvavo keletoje parodų su savo darbo medaliais ir kitokiais metalo darbais. Baranauskas sukūrė Panamos kanalo medalį ir San Domingo respublikos pinigų modelius. J. A. Valstybių prezidento T. Roosevelto pavestas 1908 metais Baranauskas padarė ir amerikoniško cento projektą. Jo padarytas centas tebėra apyvartoje iki pat šių dienų. Daugelis jo darbų yra patekę į didžiuosius pasaulio muzėjus.

• **Antano Strazdelio** pirmasis lyrikos rinkinys "Giesmės svietiškos ir šventos" išėjo 1814 metais. Jame pirmą kartą pasirodė ir giesmė "Pulkim ant kelių". Tad šiemet sueina 140 metų nuo šios giesmės atspausdinimo.

• **"Palangos Juzė"** šiemet taip pat švenčia neeilinį jubiliejų. Nuo jos pasirodymo sueina 85 metai. Dar senesnė yra Valančiaus "Vaikų knygelė", kuriai šiemet sueina 90 metų amžiaus.

Brocktono at-kų šventė. Garbės prezidiumas ir dalis jaun. at-kų kalba at-kų Credo. Nuotr. L. Reivydo

METINĖ ATEITININKŲ ŠVENTĖ BROCKTONE

"Lietuviškame kaime" — taip yra vadinamas šiaurinis Brocktono priemiestis, kone vienų lietuvių gyvenamas — Atvelykyje buvo retos iškilmės: metinė ateitininkų šventė ir pačių jaunųjų pirmasis įžodis. Visas mūsų "kaimas", sakytumei, tos šventės buvo sujudintas, nes ateitininkų mamytės kepė pyragus šventei, o patys ateitininkai ruošėsi iškilmėms ir meninei programai. Reikėjo dažnai daryti repeticijos, o dekoracijoms jieškoti eglaičių net už keletos mylių. Dar iš toliau priplaukė mūsų draugų ir svečių: iš Bostono, Worcesterio, Putnamo, Marianapolio ir net New Yorko. Taigi, patraukė mūsų žaliasis "kaimas", nes pati iškilmė buvo patraukli.

Iš ryto susirinkome visi į naujai pastatytą šv. Kazimiero bažnyčią, kurios baltas bokštelis jau iš toli matosi. Mišiose dalyvavo visi Brocktono ateitininkai su vėliava, visi priėmė ir šv. Komuniją. Pilnutėlė bažnyčia žmonių stebėjo gražų jaunųjų būrį ir mergaites, tautiniais drabužiais pasipuošusias.

Po pietų jau buvome didžioje parapijos salėje vėl visi susirinkę. Dabar mus jau gaubė didelis būrys iš kitur atvykusių ateitininkų, mūsų bičiulių, tėvų ir gausiai šiaip svečių iš "Lietuviškojo kaimo" — viso per 300 žmonių. Nevisada čia iškilmėm tiek susirenka.

Iškilmes pradėjome giesme "Marija, Marija" ir pačių jaunųjų įžodžiu. Mūsų buvo "laimingas" skaičius — viso 13: berniukai 7 ir mergaitės 6. Štai jų pavardės, įrašytos į ateitininkų eiles: J. Adamkevičiūtė, V. Bakaitis, L. Baškauskaitė, St. Daniusevičius, R. Kucinaitė, A. Pareigis, A. Sužiedėlis, R. Sužiedėlis, G. Senuta, Gr. Šeduikytė, B. Reivydas, J. Venškauskaitė ir V. Venškauskas. Įžodį priėmė ir ženklelius visiems prisegė prel. Pr. Strakauskas, šv. Kazimiero parapijos klebonas. Jis pasakė ir pamokantį sveikinimo žodį.

Sveikino mus dar raštu At-kų Fed. dvasios vadas T. V. Gidžiūnas, OFM, iš Toronto; At-kų Fed. vadas S. Sužiedėlis iš Brooklyno, Moksleivių At-kų Centro pirmininkas A. Kasiulaitis iš Clevelando ir buvęs mūsų kuopos dvasios vadas kun. A. Klimas iš Cambridge, Mass. Žodžiu gražiai mums kalbėjo At-kų Fed. Vyr. Tarybos narys prof. B. Vitkus ir kun. V. Martinkus iš Providence, R. I. Mums džiugu dar buvo savo tarpe turėti At-kų Fed. Kontrolės Komisijos pirm. St. Luši iš Bostono, kun. S. Saulėną, vietos vieną prof. A. Vasiliauską, kun. I. Vaišnorą, iš Marianapolio, Studentų Ateitininkų s-gos pirmininką stud. K. Kudžmą iš New Yorko, Putnamo ir Brocktono vienuolynų seseles ir daug, daug mūsų bičiulių. Jų visų akivaizdoje ir pasižadėjome būti visada ištikimi Kristui, tarnauti Dievui ir Tėvynei.

Tėvynę mums priminė scenoje pavaizduotas Č. Senkevičiaus "Kelias į laisvę". Patys jį suvaidinome. Sako, visiems patiko, bet mums buvo rūpesčio pasiruošti ir kiek baimės vaidinant. Mažieji vaidino dar "Meškiuką rudnosiuką". Nei to nei kito nebūtume padarę be paramos mūsų jaunųjų globėjos Z. Kucinienės, kuri daug laiko ir rūpesčio mums skiria.

Paskui jau susėdome už stalų, valgėme, juokavome ir dainavome. Tikrai buvo smagu ir linksma — net salė ūžė, o stalai lūžo nuo mamyčių ir mūsų geradarių pyrago. Čia sunku būtų visus mūsų rėmėjus išvardinti, bet jiems turime didžiai dėkingą širdį, kad padeda mums, kuo tiktai gali. Na, užaugę gal nors trupučiu atsilyginsime, tvirtai pasiryžę siekti "visa atnaujinti Kristuje."

Meškiukas

Brocktono jaunesnieji ateitininkai duoda įžodį.
Nuotr. L. Reivydo

CHICAGOS AT-KAI MINI PROF. ŠALKAUSKĮ

Balandžio mėn. 11 d. įvyko prof. S. Šalkauskio minėjimas — akademija. Minėjimą atidarė sendraugių pirmininkas I. Kazlauskas. Paskaitą "Lietuva Rytų—Vakarų sankryžoje" skaitė kun. V. Bagdonavičius, MIC, kuris giliai išnagrinėjo prof. S. Šalkauskio šiuo klausimu išdėstytas mintis. Meninę programos dalį atliko E. Blandytė, padeklamuodama eilėraštį "Garbė Tau", ir R. Vilčinskaitė, padainuodama Verdi "Ave Maria" ir Stadello "Viešpaties malda". Solistei akomponavo Ald. Prapuolenytė.

• Į paskelbtą Chicagos Apygardos Moksl. At-kų Valdybos konkursą "Kodėl aš esu at-ku" iki balandžio mėn. 15 d. prisiųsta 10 atsakymų. Referatų įvertinimo komisiją sudaro kun. A. Baltinis, Agnė Jasaitytė ir A. Šatas. Už geriausius referatus bus skiriamos trys premijos: I—vasaros stovykla ir kelionė, II—pusė mokesčio už vasaros stovyklą ir kelionę, III—ir IV—knygomis.

• Prieš šešis mėnesius Chicagoje susiorganizavo Mokyklos Bičiuliai. Dabartinę jos valdybą sudaro: Pirm. K. Kleiva, sekretorius — B. Beleškienė, iždininkas — dr. G. Valančius ir nariai—O. Abromaitienė, P. Brizgys, Vl. Eigelis, J. Repšys, dr. V. Tumasonienė ir A. Žigaitis. Mokyklos Bičiulių Valdyba kreipėsi į moksleivių tėvus pabrėždama, kad didžiausias lietuvių tėvų uždavinys yra išlaikyti mūsų moksleiviją lietuvišką. Senoji karta daugumoje prarado savo vaikus lietuvybei, naujieji ateiviai taip pat pradeda prarasti. Mokyklos Bičiuliai stengiasi išlaikyti lietuviškas šeimas, paremti lietuviškas mokyklas ir dirbti moksleivių at-kų organizacijoje.

J. Žadeikis.

CHICAGOS MOKSL. AT-KAI GAVO ŽENKLELIUS

Moksleivių Ateitininkų Sąjungos Chicagos apygardoje veikia 9 kuopos: Kun. Alfonso Lipniūno, šv. Antano (Cicero), Vilniaus Aušros Vartų, Dievo Apvaizdos, Švč. P. Marijos Gimimo, Šv. Jurgio, Šv. Kryžiaus, Švč. P. M. Nek. Prasidėjimo ir Visų Šventųjų (Roselande) kuopos. Apygardai vadovauja visuomet pilnas energijos Aleksandras Šatas.

Balandžio 25 d. Šv. Kryžiaus parapijoje suvažiavo visi Chicagos moksleiviai ateitininkai į ateitininkų ženklelių prisegimo šventę. Šventė pradėta adoracija Šv. Kryžiaus bažnyčioje. Pamaldas laikė kun. K. Juršėnas, MAS garbės narys, šventei pritaikintą pamokslą pasakė MAS dvasios vadas kun. V. Rimšelis, MIC.

Po adoracijos visi susirinko parapijos salėn, kur iškilmingą posėdį pradėjo apygardos pirm. A. Šatas. Pakvietus garbės prezidiumą ir darbo prezidiumą (pirm. K. Kleiva, sekr. V. Baleišytė), buvo perskaitytas duosiančių priesaiką kandidatų sąrašas. Prie vėliavos susibūrė 31 moksleivis. Šį kartą daugumoje mergaitės. Naujiesiems ateitininkams ženklelius prisegė MAS dvasios vadas kun. dr. V. Rimšelis, MIC ir MAS pirm. A. Kasulaitis. Ženkleliai buvo išdalinti ir seniau priesaiką davusiems.

Nuoširdų sveikinimo žodį tarė J. E. Vysk. V. Brizgys. Jis išreiškė džiaugsmą, matydamas tokį didelį būrį jaunimo po Kristaus vėliava. Vysk. V. Brizgys pažymėjo, kad ši at-kų ženklelių įteikimo šventė yra dar tuo prasmingesnė, kad ji vyksta Šventųjų Marijos metų laikotarpyje ir kad šiemet pats "Visa atnaujinti Kristuje" autorius bus paskelbtas šventuoju.

MAS pirmininkas Algirdas Kasulaitis skaitė pagrindinę paskaitą, kurioje iškėlė tris pagrindinius šių dienų ateitininko uždavinius: religinį budrumą, tautinį atsparumą ir organizacinį veiklumą.

Meninę programos dalį paruošė studentės Dalilė Valančiūtė ir Aldona Šapalaitė. Programa trumpa, bet gražiai parengta: tautiniai šokiai, deklamacijos, dainos ir t. t. Gražiai dainavo mergaičių choras, pianinu pritariant Vidai Dudėnaitei ir smuiku — Austei Paliokaitei. Deklamavo Dalia Navickaitė ir Algis Urbanavičius, kuris ypač susilaukė didelių ovacijų. Algis Ignatonis ir Algis Urbanavičius akordeonais išpildė keletą solo ir dueto numerių.

Po šios programos buvo dar demonstruojamas filmas iš pereitos vasaros ateitininkų stovyklos gyvenimo ir MAS šventės Chicagoje.

Jonas Brazdžionis

WATERBURIEČIAI SPORTUOJA

Balandžio 10 d. visas būrys at-kų jaunimo pakilo sportiškon viešnagėn pas Brooklyno at-kus. Gražus oras pavasarėjančioj gamtoje ir gražūs nuotaika taip sutrumpino kelionės laiką, kad net nustebome atsirėmę į Lietuvių Atletų Klubą Brooklyne ir ten mūsų belaukiantį Ričardą Kontrimą, mūsų kvietėją ir globėją. O tas Ričardas savo mandagumu ir gražiais žodžiais papirko, turbūt, mūsų stalo teniso žaidėjas (V. Kiaunytę ir D. Malakauskaitę), kad jos taptų lygios brooklynietėms (A. Baužinskaitei ir V. Grajauskaitei). Žinoma, kad šis reiškinys nepatiko waterburiškiams stalo teniso žaidėjams, ir jie (J. Jasiulevičius, V. Juraška ir V. Skaladaitis) pyktelėję davė brooklyniečiams (G. Botyriui, A. Jankauskui ir K. Remezai) gražios pylos.

Tikime, kad šis pirmasis ginklų pamėginimas ves į rimtesnes kovas. Tik reikėtų, kad brooklyniečiai pasirūpintų ilgesne sale žaidynėms, arba atvyktų į mūsiškę. **A. K-is.**

IŠ VASARIO 16 GIMNAZIJOS

Ateitininkų veikla Vasario 16 gimnazijoje Huettenfelde, vis labiau darosi gyvesnė. Vyresnieji savo susirinkimus daro kas dvi savaitės, o jaunesnieji net kas savaitę susirenka. Valdyba numatė veiklos planą iki pat vasaros atostogų. Svarbiausias įvykis bus, kai Vasario 16 ateitininkai darys ekskursiją į Romą. Be to, numatoma įsigyti kuopos vėliavą, kurios projektą padarė dail. Kaminskas. Nauji nariai duos priesaiką dar prieš vasaros atostogas. Neseniai gimnazijoje sudaryta tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja mokytoja A. Grinienė.

Balandžio mėn. 11 d. Y. M. C. A. patalpose buvo Waterburio miesto stalo teniso pirmenybės, kuriose dalyvavo ir 5 lietuviai. Vieno minuso sistema greitai palaidojo silpnesniuosius, ir baigmėje užvirė atkaklios kovos dėl taškų ir vietų. Lietuviai gražiai pasirodė šiose pirmenybėse. Pirmą vietą ir miesto čempionatą laimėjo jaunasis V. Juraška, trečią — G. Čeponis (vietinis lietuvis moksleivis), ketvirtą — J. Jasulevičius. Laimėtojai gavo gražias dovanas ir daug sveikinimų iš savo sporto organizacijos draugų. Pažymėtina, kad V. Juraška ir J. Jasulevičius yra ne tik aktyvūs sportininkai, bet ir sumanūs jauni veikėjai. V. Juraška yra jaun. at-kų valdybos vice-pirmininkas, at-kų stalo teniso vadovas ir teatro grupės bendradarbis, o J. Jasulevičius yra at-kų sporto vadovas, daug besisielojąs sportine at-ku veikla.

Balandžio mėn. 11 d. at-kų ramovėje prasidėjo ir šachmatų žaidynės, kuriose šalia visos eilės įgudusių žaidėjų (Valūno, Šlapkūno, Brazausko, Selioko, Puodžiukaičio, Šmulkščio, Skladaičio ir kt.) rikiuojasi gražus jaunimo burys, norįs išbandyti savo jėgas šioje karalių sporto šakoje. **V. J-is.**

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Juozas Sužiedėlis — ŽALGIRIS. Istorijos apysaka iš Vytauto Didžiojo laikų, pagal Chruscovo — Sokolnikovo romaną. Išleido ir spaudė "Nidos" spaustuvė Londone 1954 m.

Stasius Būdavas — UŽDRAUSTAS STEBUKLAS. Romanas, 243 psl., kaina $2.60. Viršelis dailininko Alb. Bielskio. Išleido "Gabija" 1954.

GABIJA Nr. 5, neperiodinis literatūros žurnalas. Redaguoja Stp. Zobarskas. 88 psl., kaina $1.00.

LAIŠKAI LIETUVIAMS, balandžio mėn. nr. Leidžia Tėvai Jėzuitai Chicagoje. Redaguoja T. Juozas Vaišnys.

STUDENTŲ GAIRĖS, kovo-balandžio mėn. nr. leidžia Lietuvių Studentų Sąjunga JAV Centro Valdyba. Redaguoja Liūtas Grinius.

LIETUVIŲ DIENOS, balandžio mėn. nr., gražiai iliustruotas, daug įdomios medžiagos.

KOLUMBIJOS LIETUVIS, Kolumbijos lietuvių katalikiškai tautinės minties leidinys, sausio-kovo mėn. nr. Leidžia Lietuvių Katalikų Komitetas Kolumbijoje. Redaguoja kun. M. Tamošiūnas.

TĖVŲ KELIAS, katalikiškai tautinės minties leidinys, kovo mėn. nr. Redaktorius ir leidėjas T. Antanas Sabaliauskas. Žurnalas leidžiamas Venecueloje.

KARYS, kovo mėn. numeris. Pasaulio lietuvių karių—veteranų mėnesinis žurnalas.

Į "Ateities" prenumeratorius

Administracija iki šiol yra gavusi prenumeratos mokesčio tik iš 30% skaitytojų. Septyniasdešimt procentų skaitytojų dar už šiuos metus prenumeratos mokesčio neatsiuntė. Labai prašome nedelsiant atsilyginti, nes "Ateities" administracijos lėšos išsibaigė, o žurnalas juk sustoti ėjęs negali. Nedarykime nuostolių ir taip neturtingam "Ateities" iždui, belaukdami paraginimo, nes visus neatsilyginusius paraginti kaštuoja apie 50 dol., neskaitant darbo.

Ateitininkų Kongreso reikalams savo dalį atsiuntė R. Zalubas, Washington, D. C., — 2 dol. Kiekvienas ateitininkas kongreso reikalams aukoja bent 1 dol. Pinigus siųsti gener. sekretoriui kun. V. Dabušiui, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

KONGRESO PROGA IŠLEIDŽIAMAS

DIDELIS ATEITININKŲ ALBUMAS

kuris apims visos Ateitininkų Federacijos veiklą, atskiras sąjungas, svarbesniuosius įvykius, vadovaujančius asmenis. "Ateities" redakcija turi gausų nuotraukų archyvą, tačiau dar daug ko trūksta.

Pirmiausia reikia dar vaizdų iš ateitininkų veiklos prieš pirmąjį Didįjį karą ir Nepriklausomoje Lietuvoje — kongresų, suvažiavimų, korporacijų ir draugovių, moksleivių, studentų, sendraugių ir t.t. Kas tokių nuotraukų turėtų, prašomi paskolinti. Nuotraukos bus sugrąžintos.

Taip pat prašome siųsti vaizdus iš dabartinio ateitininkų gyvenimo įvairiuose kraštuose: kuopų bei draugovių, švenčių, minėjimų, iškilų, stovyklų, valdybų.

Siųsti adresu:

ATEITIS:
680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

Plaukiame į Reino konferenciją 1947 m.

Nauji "Ateities" garbės prenumeratoriai 1954 m.

1. Kun. A. Senkus, New York City, N. Y.
2. A. Balčytis, Chicago, ILL.
3. R. Baliauskas, Chicago, ILL.
4. A. Karklius, Cleveland, Ohio
5. Kun. V. Martinkus, Providence, R. I.
6. Kun. V. Paulauskas, Lawrence, Mass.
7. Iz. Misiūnienė, Richmond Hill, L. I., N. Y.
8. Kun. V. Slavynas, War, West Va.

Aukos "Ateities" reikalams.

Federacijos Vyr. Valdyba iš piniginio vajaus pelno "Ateities" reikalams paskyrė 400 dol.

Kun. V. Slavynas atsiuntė 25 dol.

Brocktono ateitininkai šventės proga gauto pelno — 30 dol.

Visiems aukojusiems "Ateities" administracija nuoširdžiai dėkoja.

Visi ateitininkai skaito "ATEITĮ", o rugsėjo 3-4 dienomis važiuoja Chicagon į ATEITININKŲ KONGRESĄ

ALp(LKA)1786
1954, Nr.5

PAŽAISLIO VIENUOLYNAS PRIE KAUNO NUOTR. V. AUGUSTINO

90.725.150